

WEDINOS

Adroddiad BlynyddolEbrill 2025 –

Mawrth 2026

Fersiwn 1.0

Dyddiad: 25/08/2026

Mae'r ddogfen yma ar gael yn y Saesneg/

This document is available in English

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Cynnwys

Cynnwys.....	2
Prif Ffigurau - 2025-2026.....	4
Crynodeb Gweithredol.....	5
Trosolwg o ddefnyddio cyffuriau a niwed (Byd-eang, Ewrop, y DU, Cymru)	6
WEDINOS a gwybodaeth gwirio cyffuriau'r DU (Cymru, y DU)	6
Amcangyfrifon byd-eang.....	6
Ewrop.....	7
Cymru a Lloegr	7
Cymru.....	8
Crynodeb.....	9
Cyflwyniad i ganfyddiadau WEDINOS 2025-2026	11
Canfyddiadau Allweddol	11
Sylweddau a Nodwyd	11
Dadansoddiad Samplau Cymunedol.....	13
Dadansoddiad o Leoliadau Cymunedol.....	14
Demograffeg darparwyr sampl.....	14
Dadansoddiad Samplau Cymunedol...parhad.....	15
Samplau Cymunedol.....	17
Ffur y sampl.....	17
Dull Defnyddio a Chyngor ar Leihau Niwed	18
Nitasenau.....	22
Nitasenau a Nodwyd gan WEDINOS.....	22
.....	22
Bwriad prynu	22
Beth yw Nitasenau?	23
Nitasenau a'r Gyfraith (Y Deyrnas Unedig)	23
Cryfder a Gwenwyndra	23
Nitasenau a Marwolaethau sy'n Gysylltiedig â Chyffuriau.....	24
Nitasenau a Naloxone	24
Negeseuon Lleihau Niwed	24
Analogau "Orffin" Datblygol yn y Farchnad Gyffuriau Anghyfreithlon.....	27
Trosolwg o Analogau Orffin	27
Orffinau a Adnabwyd gan WEDINOS.....	27
Pam mae Orffinau yn Bwysig?.....	27

Pryderon Iechyd y Cyhoedd.....	28
Cyd-destun Rhyngwladol	28
Pryderon Ffarmacoleg a Thocsicolegol.....	29
Cryfder Cymharol.....	29
Marwolaethau ac Effaith ar Iechyd y Cyhoedd.....	29
Negeseuon Lleihau Niwed	30
Amnewid Cynhyrchion Fepio CBD/THC a Chanabis gyda Gweithyddion Derbynyddion Canabinoid Synthetig (SCRAs).....	31
Cynhyrchion Fepio Ffug.....	31
Gweithyddion Derbynyddion Canabinoid Synthetig (SCRAs)	32
Fepio SCRAs (yn Fwriadol...neu'n Anfwriadol)	33
Fepio a Risgiau Ychwanegol.....	33
Negeseuon Lleihau Niwed	34
Crynodeb	34
MDMB-4en-PINACA.....	34
Y Farchnad Bensodiasepin Anghyfreithlon: Diazepam	36
Diazepam	36
Bensodiasepinau a'r Farchnad Anghyfreithlon	36
Marwolaethau sy'n Gysylltiedig â Bensodiasepin.....	37
Amnewid Cyffuriau yn y Farchnad Diazepam Anghyfreithlon.....	37
WEDINOS: Samplau a Gyflwynwyd fel Diazepam, Ebrill 2025 i Fawrth 2026.....	38
Gwahaniaethau Rhwng Nitasenau a Diazepam	39
Deddfwriaeth y DU ar Bensodiasepinau ac Analogau	39
Cryfder, Dechreuad a Hyd.....	39
Iechyd y Cyhoedd a Lleihau Niwed	39
Naloxone	41
Negeseuon allweddol.....	41
Xylazine a medetomidine.....	41
Defnydd amryw o gyffuriau a gabapentinoids.....	42
Defnydd ymarferol.....	42
Casgliad	44

Prif Ffigurau - 2025-2026

- Dadansoddwyd 8,209 o samplau, i fyny o 8,032 yn 2024-2025.
- Samplau cymunedol wedi cynyddu i 7,973 o 6,894.
- 238 o sylweddau wedi'u nodi, i fyny o 206.
- Samplau wedi'u derbyn gan 103 o sefydliadau, gwasanaethau a lleoliadau Economi'r Nos (NTE) gwahanol, yn ogystal â gan unigolion.
- Roedd oedran canolrifol darparwyr sampl yn 36 oed (amrediad 11 i 88 oed).
- Fel yn y saith mlynedd blaenorol, bensodiasepinau oedd y dosbarth mwyaf cyffredin o sylweddau seicoweithredol gyda 22 o bensodiasepinau wedi'u nodi, i fyny o 19 y llynedd.
- Diazepam oedd y sylwedd a nodwyd amlaf yn gyffredinol.
- Cocên oedd y sylwedd a nodwyd amlaf yn yr NTE.
- O fewn lleoliadau cyfiawnder troseddol, y Gweithydd Derbynnnydd Canabinoid Synthetig (SCRA) MDMB-4en-PINACA oedd y sylwedd a nodwyd amlaf.
- Opioidau Synthetig - roedd 110 o samplau yn cynnwys nitasen(au) a 18 analog(au) orffin.
- Mae amnewid a difwyniad yn parhau i fod yn gyffredin.
 - Nid oedd 36.6% o samplau yn cynnwys y sylwedd bwriadedig.
 - Roedd 7.7% o samplau yn cynnwys y sylwedd bwriadedig ochr yn ochr â sylweddau seicoweithredol ychwanegol.

Crynodeb Gweithredol

Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi canfyddiadau rhaglen WEDINOS rhwng Ebrill 2025 a Mawrth 2026.

Yn ystod y cyfnod hwn, dadansoddodd WEDINOS 8,209 o samplau o leoliadau cymunedol, Economi'r Nos (NTE) a chyfiawnder troseddol. Nodwyd cyfanswm o 238 o sylweddau seicoweithredol naill ai ar eu pen eu hunain neu mewn cyfuniad.

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, bensodiasepinau oedd y grŵp cyffuriau a nodwyd amlaf. Diazepam oedd y sylwedd a nodwyd amlaf yn gyffredinol. Parhawyd i adnabod bensodiasepinau newydd, gan gynnwys ethylbromazolam a bromazolam, yn aml mewn samplau a werthwyd fel sylweddau eraill.

Parhaodd gweithyddion derbynyddion cannabinoid synthetig (SCRAs) i gael eu nodi mewn cynhyrchion a gyflwynwyd fel cynhyrchion THC, CBD, cannabis a fepio cannabinoid. O'r samplau a gyflwynwyd fel cynhyrchion fepio THC, CBD neu ganabis, roedd 43% yn cynnwys un neu fwy o SCRAs.

Nodwyd nitasenau mewn 110 o samplau. Cyflwynwyd y rhan fwyaf o'r samplau positif am nitasenau fel diazepam, heroin neu oxycodone. Nododd WEDINOS hefyd nifer o opioidau synthetig sy'n dod i'r amlwg, gan gynnwys cychlorphine a spirochlorphine.

Parhaodd dadansoddiad o samplau cymunedol i ddangos amnewid a difwyniad o fewn y farchnad gyffuriau anghyfreithlon. Heb gynnwys samplau lle'r oedd y bwriad prynu yn anhysbys neu'n aneglur, nid oedd 36.6% yn cynnwys y sylwedd disgwylidig, roedd 7.7% yn cynnwys y sylwedd disgwylidig ochr yn ochr â sylweddau seicoweithredol ychwanegol ac roedd 55.7% yn cynnwys y sylwedd disgwylidig yn unig.

Mae'r canfyddiadau'n tynnu sylw at werth parhaus gwasanaethau gwirio cyffuriau wrth nodi sylweddau annisgwyl, cefnogi lleihau niwed a llywio ymatebion iechyd y cyhoedd.

Mae WEDINOS yn parhau i ddarparu gwybodaeth am oruchwyliaeth, cudd-wybodaeth rhybuddio cynnar a lleihau niwed ar draws Cymru a'r DU yn ehangach.

Oni nodir yn wahanol, mae cyfansymiau'r samplau yn yr adroddiad hwn yn cyfeirio at gyfanswm y samplau unigryw a gyflwynwyd a ddadansoddwyd (yn seiliedig ar gyfrifon allweddol cyflwyno). Mae cyfansymiau adnabod sylweddau yn cyfeirio at adnabyddiaethau cronus ar draws proffil samplau (mae'r amrediad rhwng un sylwedd ar ei ben ei hun a deuddeg sylwedd mewn un sampl) yn dilyn dadansoddiad labordy.

Trosolwg o ddefnyddio cyffuriau a niwed (Byd-eang, Ewrop, y DU, Cymru)

WEDINOS a gwybodaeth gwirio cyffuriau'r DU (Cymru, y DU)

Nododd Hydref 2025 drydydd pen-blwydd ar ddeg rhaglen WEDINOS. Mae WEDINOS yn darparu dadansoddiad labordy o sylweddau a gyflwynir yn ddiennw ac yn cefnogi cadw gwyliadwriaeth iechyd y cyhoedd, lleihau niwed a gweithgaredd rhybuddio cynnar ar draws Cymru a'r DU yn ehangach.¹

Ers 2013, mae WEDINOS wedi dadansoddi degau o filoedd o samplau a gyflwynwyd ac wedi cyfrannu at systemau monitro lleol, cenedlaethol a rhyngwladol. Caiff canfyddiadau eu rhannu'n rheolaidd â gwasanaethau camddefnyddio sylweddau, gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, sefydliadau iechyd y cyhoedd, System Rhybuddion Cyffuriau Cenedlaethol y DU, y Cyngor Cyngorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (ACMD), rhwydwaith Gwybodaeth Cyffuriau Traws-Ewropeaidd (TEDi) a Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar Gyffuriau a Throseddau (UNODC).

Mae WEDINOS yn gweithredu fel rhan o seilwaith rhybuddio cynnar ehangach yn y DU ac Ewrop ar gyfer cyffuriau synthetig a difwynwyr datblygol.

Amcangyfrifon byd-eang

Yn ôl Adroddiad Cyffuriau'r Byd UNODC 2025, mae defnydd cyffuriau byd-eang yn parhau i gynyddu yn y tymor hir:²

- Defnyddiodd 316 miliwn o bobl gyffuriau yn 2023, tua 6% o boblogaeth y byd rhwng 15 a 64 oed. Mae hyn yn cynrychioli cynnydd o 28% dros y degawd diwethaf (o 5.2% yn 2013)
- Mae gan dros 64 miliwn o bobl anhwylderau defnyddio cyffuriau yn fyd-eang; tra mai dim ond tua 1 o bob 12 o bobl ag anhwylderau defnyddio cyffuriau sy'n derbyn triniaeth
- Mae tua 14 miliwn o bobl yn chwistrellu cyffuriau ledled y byd
- Mae baich clefydau yn parhau i fod yn canolbwyntio'n drwm mewn opioidau, symbylyddion, a chamddefnyddio aml-sylweddau

Mae Sefydliad Iechyd y Byd (2024) yn adrodd y canlynol:³

- Achosodd defnyddio cyffuriau bron i 600,000 o farwolaethau yn fyd-eang (amcangyfrif 2019)
 - O'r rhain, roedd opioidau'n gyfrifol am 450,000 o farwolaethau.
- Mae marwolaethau sy'n cael eu priodoli i gyffuriau yn parhau i fod yn faich iechyd y cyhoedd byd-eang enfawr

1 WEDINOS (2026) WEDINOS: Cyffuriau Newydd ac Adnabod Sylweddau Newydd Cymru. Ar gael yn: <https://www.wedinos.cymru> (Cyrrhwyd: 28 Mai 2026).

2 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2025) World Drug Report 2025. Vienna: UNODC. Ar gael yn: <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2025.html> (Cyrrhwyd: 28 Mai 2026).

3 World Health Organization (WHO) (2024) Global status report on alcohol and health and treatment of substance use disorders. Geneva: WHO. Ar gael yn: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240096745> (Cyrrhwyd: 28 Mai 2026).

Ewrop

Mae Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA) yn adrodd bod y defnydd o gyffuriau yn Ewrop yn parhau:⁴

- Yn uchel, ond yn gymharol sefydlog o ran nifer yr achosion ymhlith oedolion
- Yn cael ei nodweddu fwyfwy gan ddefnydd amryw o gyffuriau
- Wedi'i nodi gan ehangu argaeledd cocên, symbylyddion synthetig, a sylweddau seicoweithredol newydd

Mae tueddiadau allweddol diweddar yn cynnwys:

- Purdeb ac argaeledd cocên yn cynyddu ar draws sawl gwladwriaeth yn yr UE
- Parhad nifer uchel o bobl sy'n defnyddio canabis
- Cynnydd mewn ymddangosiad opioidau synthetig (gan gynnwys nitasenau mewn rhai gwledydd)
- Baich cynyddol ar systemau gofal iechyd brys oherwydd gwenwyndra sylweddau cymysg

Cymru a Lloegr

Yn ôl y Swyddfa Ystadegau Gwladol (Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr, y flwyddyn yn gorffen Mawrth 2024, cyhoeddwyd Rhagfyr 2024):⁵

- Adroddodd 2.9 miliwn o oedolion (8.8%) rhwng 16 a 59 oed eu bod wedi defnyddio cyffuriau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf
- Adroddodd 16.5% o bobl 16–24 oed eu bod yn defnyddio cyffuriau

Canfyddiadau penodol i gyffuriau:

- Canabis yw'r cyffur a ddefnyddir fwyaf o hyd
- Cocên: 2.1% o oedolion 16–59 oed (tuedd sefydlog)
- Arhosodd y defnydd o MDMA a rhithbeiriau yn gymharol sefydlog
- Dim newid ystadegol arwyddocaol yn y gyfradd gyffredinol o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol

4 European Union Drugs Agency (EUDA) (2025) European Drug Report 2025: Trends and Developments. Lisbon: EUDA. Ar gael yn: <https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report-en> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

5 Office for National Statistics (ONS) (2024) Drug misuse in England and Wales: year ending March 2024 (yn Saesneg yn unig) Ar gael yn: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/articles/drugmisuseinenglandandwales/yearendingmarch2024> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

Cymru

Yn ôl Iechyd Cyhoeddus Cymru (Cloddio Data Cymru: Proffil Camddefnyddio Sylweddau 2023–24, a gyhoeddwyd yn 2025):⁶

Amcangyfrif o gyffredinolrwydd:

- 51,110 o bobl (amcangyfrif 2021–22) wedi'u dosbarthu fel defnyddwyr cyffuriau problemus (gan gynnwys poblogaethau nad ydynt yn defnyddio gwasanaethau)

Galw am driniaeth (2023–24):

- 15,959 o asesiadau camddefnyddio sylweddau (14,565 o unigolion)
 - 46.3% alcohol cynradd
 - 43.5% o gyffuriau cynradd
 - 10.2% dim sylwedd wedi'i gofnodi

Ymhlith y cyflwyniadau cyffuriau cynradd, opioidau: 41.2% (heroin mwyaf cyffredin) oedd yn cyfrif am y nifer fwyaf o gyflwyniadau. Roedd cocên (gan gynnwys crac) yn cyfrif am 25% (cyfran gynyddol o gyflwyniadau) gyda chanabis yn cyfrif am 19.4%.

Niwed i iechyd

- 3,850 o dderbyniadau i'r ysbyty oherwydd gwenwyno drwy gyffuriau anghyfreithlon (2023–24)
 - ↓ 10.6% o'r flwyddyn flaenorol
- Opioidau yw prif achos derbyniadau o hyd

Marwolaethau

- 377 o farwolaethau o wenwyno drwy gyffuriau wedi'u cofrestru yn 2023
- 253 (67.1%) wedi'u dosbarthu fel marwolaethau drwy gamddefnyddio cyffuriau
- Yn cynrychioli cynnydd o 18.6% flwyddyn ar ôl blwyddyn

6 Iechyd Cyhoeddus Cymru (2025) Cloddio Data Cymru: Y proffil blynyddol ar gyfer camddefnyddio sylweddau 2023–2024. Caerdydd: Iechyd Cyhoeddus Cymru. Ar gael yn: <https://phw.nhs.wales/publications/data-mining-wales/> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

Crynodeb

Ar draws pob rhanbarth:

- Mae defnydd cyffuriau byd-eang yn parhau i gynyddu (UNODC 2025), gyda'r ddarpariaeth triniaeth yn parhau i fod yn isel iawn
- Opioidau yw'r prif ffactor sy'n achosi marwolaethau byd-eang sy'n gysylltiedig â chyffuriau (WHO 2024)
- Mae Ewrop yn dangos nifer yr achosion yn sefydlog ond mae cymhlethdod y farchnad gyffuriau yn cynyddu (EUDA 2024–25)
- Mae Cymru a Lloegr yn dangos nifer yr achosion sefydlog (~9%) ond crynodiad parhaus o ddefnydd gan ieuenctid (ONS 2024)
- Mae Cymru'n dangos niwed uchel a pharhaus sy'n gysylltiedig â chyffuriau, yn enwedig:
 - cynnydd mewn cyfranogiad cocên/crac mewn triniaeth
 - baich opioid parhaus
 - cynnydd mewn marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau er gwaethaf rhai gostyngiadau yn nifer y derbyniadau i'r ysbyty

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Collecting • Testing • Informing

DEFNYDDIO CYFFURIAU A NIWED CYSYLLTIEDIG: BYD-EANG, EWROPEAIDD, Y DU A CHYMRU 2025-2026

CIPOLWG AR Y DYSTIOLAETH DDIWEDDARAF

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

BYD-EANG

UNODC 2025, SEFYDLIAD IECHYD Y BYD (WHO) 2024

316 miliwn

o bobl gyffuriau yn 2023
(~6% o'r boblogaeth fyd-eang
rhwng 15 a 64 oed).

28% cynydd

y defnydd o gyffuriau dros y
degawd diwethaf
(o 5.2% yn 2013).

Dros 64 miliwn

o bobl ag anhwylderau
defnyddio cyffuriau.

Dim ond 1 o bob 12

o bobl ag anhwylderau defnyddio
cyffuriau sy'n derbyn triniaeth.

Tua 14 miliwn

o bobl yn chwistrellu cyffuriau
ledled y byd.

MARWOLAETHAU Y GELLIR EU PRIODIOLI I GYFFURIAU (2019)

Roedd tua
600,000
o farwolaethau
yn fyd-eang,
ac roedd tua
450,000
ohonynt oherwydd
opioidau
(WHO 2024).

EWROP

EUDA 2025

- ✓ Mae'r defnydd o gyffuriau yn parhau i fod yn uchel
ond yn gymharol sefydlog ymhlith oedolion.
- ✓ Argaeledd uchel o gocên a symbylwyr meth/
cathinone synthetig.
- ✓ Mae cynnydd yn nifer y bobl sy'n defnydd amryw
o gyffuriau, gan gynnwys opioidau, gwrth-iselyddion
a bensodiasepinau.
- ✓ Mae opioidau synthetig sy'n dod i'r amlwg, gan
gynnwys nitasenau, i'w cael mewn rhai gwledydd.
- ✓ Mae gwasanaethau gofal iechyd a thriniaethau brys
yn parhau i gael eu heffeithio.

Y darlun cyffredinol: cyffredinrwydd sefydlog
ond potensial uchel, a marchnadoedd
cyffuriau deinameg ledled Ewrop.

CYMRU A LLOEGR

Y SWYDDFA YSTADEGAU GWLADOL (ONS) 2024/25

2.9 miliwn

o oedolion 16-59
oed a ddefnyddiodd
gyffuriau yn ystod
y flwyddyn ddiwethaf.

16.5%

o bobl 16-24 oed
a a ddefnyddiodd
gyffuriau yn ystod
y flwyddyn
ddiwethaf.

Cyffredinrwydd

0.8%

ymhlith oedolion
16-59 oed.

Y CYFFURIAU A DDEFNYDDIWDYD AMLAF (oedolion 16-59)

Canabis

7.0%

wedi'i
ddefnyddio'n aml
neu'n amlach
na hynny.

Cocên

2.1%

wedi'i
ddefnyddio yn
ystod y flwyddyn
ddiwethaf.

MDMA

a rhithbeiriau:
yn weddol debyg
i'r flwyddyn
flaenorol.

Dim newid ystadegol arwyddocaol o ran cyffredinrwydd
o'r gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS)
Arolwg Morbidrwydd Seiciatrïg Oedolion, adroddiad blynyddol
2024 i 2025 (Cyhoeddiwyd 13 Tachwedd 2025)

CYMRU

ICC 2025 (DATA 2023/24)

AMCANGYFRIF O'R PROBLEM DEFNYDDIO CYFFURIAU YMLLITH POBL 16-59 OED:

~51,110 o bobl

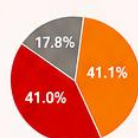
(CI 0.7%: 34,780-69,340),
gan gynnwys poblogaethau
nad ydynt mewn
gwasanaethau triniaeth.

YMGYFLWYNIADAU TRINIAETH (2023/24)

15,963 o ymglyfwyniadau

(pob oed)

17.8% Alcohol (n=2,842)
41.0% Cyffuriau (n=6,533)
41.1% Heb fod yn sylweddau
(n=6,562)

YMGYFLWYNIADAU POBL 45+ OED (2023/24)

41.2%
pobl
45+ oed
i fyny o
31.5%

16.4%
Canabis
(+ 24%)

25%
Cocên
(+ 40%)

DERBYNIADAU I'R YSBYTY OEDDORG WENWYNO GAN GYFFURIAU ANGHYFREITHLON (2023/24)

3,850
Cyfradd 131.0
fesul 100,000
cynnydd o **16.6%**
ers 2016/17
(cyfradd safonid oedran)

MARWOLAETHAU YN SGIL GWENWYNO GAN GYFFURIAU (2023)

377 marwolaeth
cynnydd o **18.8%**
yn y gyfradd dros dro
233 (61.7%)
o farwolaethau mewn
oedolion aeddfed
'mewn perygl'

Ffynhonnell: Iechyd Cyhoeddus Cymru (2025)

Fframwaith Canlyniadau camdefnyddio sylweddau Iechyd Cyhoeddus Cymru 2025-26
(Cyhoeddiwyd Hydref 2025)

NEGSEUON ALLWEDDOL

Mae'r defnydd o
gyffuriau yn fyd-eang
yn dal i gynyddu
triniaeth yn parhau.

Mae marwolaethau
yn sgil gorddos
opioidau yn
parhau i fod yn
bryder mawr.

Mae marchnadoedd
cyffuriau Ewrop yn
ddeinameg ac yn
ymwneud fwyfwy
ag amryw o gyffuriau.

Mae Cymru a
Lloegr yn dangos
tueddiadau sefydlog
ar y cyfan gyda
defnydd uchel o
ganabis.

Yng Nghymru, mae
niwedd sy'n gysylltiedig
â chyffuriau ar gynydd
ymhlith oedolion hyn
ac mae defnyddio
amryw o sylweddau
yn gwaethgu.

FFYNONELLAU

UNODC

UNODC World Drug Report 2025.

www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2025.html

Sefydliad Iechyd
y Byd (WHO)

WHO Global status report on alcohol and health and
treatment of substance use disorders 2024.

www.who.int/publications/i/item/9789240096745

Asiantaeth
Cyffuriau' UE (EUDA)

EUDA European Drug Report 2025: Trends and Developments.

www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025

Y Swyddfa
Ystadegau Gwladol
(ONS)

ONS Adult Psychiatric Morbidity Survey, annual report
2024 to 2025 (Cyhoeddiwyd 13 Tachwedd 2025).

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandlifeexpectancies/bulletins/adulpsychiatricmorbiditysurvey/2024to2025

Iechyd Cyhoeddus
Cymru

Fframwaith Canlyniadau camdefnyddio sylweddau
Iechyd Cyhoeddus Cymru 2025-26 (Cyhoeddiwyd Hydref 2025).

<https://phw.nhs.wales/topics/latest-information-on-covid-19/phof/substance-misuse/>

Collecting • Testing • Informing

WEDINOS | Iechyd Cyhoeddus Cymru |
Fersiwn weithiol y gellir ei golygu

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health Wales

Os ydych yn poeni am
orddos, ffoniwch 999
ar unwaith.
Naloxone yn achub bywydau.

Cyflwyniad i ganfyddiadau WEDINOS 2025-2026

Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026 mae WEDINOS wedi dadansoddi cyfanswm o 8,209 o samplau a gyflwynwyd a gasglwyd o wasanaethau a lleoliadau ar draws y DU, yn ogystal â samplau a gyflwynwyd gan unigolion. Mae'r samplau hyn yn deillio o dri phrif gategori:⁷

- Lleoliadau Cymunedol
- Economi'r Nos (NTE)
- Lleoliadau Cyfiawnder Troseddol

Dosbarthwyd y rhan fwyaf o'r samplau fel samplau cymunedol. Cafodd samplau a gyflwynwyd gan Heddlu Gwent eu categorio fel rhai a darddodd o Economi'r Nos, tra bod samplau o Garchar Ei Fawrhydi Parc a Charchar Ei Fawrhydi Caerdydd wedi'u dosbarthu fel cyflwyniadau Lleoliadau Cyfiawnder Troseddol.

Mae samplau o NTE a Lleoliadau Cyfiawnder Troseddol yn cael eu casglu'n bennaf o finiau amnest neu ffynonellau eraill na ellir eu priodoli ac, o'r herwydd, yn aml nid oes ganddynt wybodaeth fanwl ynghylch bwriad prynu, demograffeg defnyddwyr, patrymau defnydd, neu effeithiau cysylltiedig.

Canfyddiadau Allweddol

Sylweddau a Nodwyd

Dadansoddwyd cyfanswm o 8,209 o samplau unigryw a gyflwynwyd, gan ddatgelu 238 o sylweddau seicoweithredol gwahanol naill ai'n unigol neu mewn cyfuniad.

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, bensodiasepinau oedd y grŵp cyffuriau a nodwyd amlaf, gyda 22 o bensodiasepinau gwahanol wedi'u canfod. Anaml iawn y nodwyd nifer o bensodiasepinau, gan dynnu sylw at amrywiaeth ac anwadalrwydd parhaus y farchnad bensodiasepinau anghyfreithlon.

Diazepam oedd y bensodiasepin a nodwyd amlaf a'r sylwedd a nodwyd amlaf yn gyffredinol, gyda 1,190 o adnabyddiaethau.

Nodwyd ethylbromazolam mewn 460 o samplau, tra bod bromazolam wedi'i nodi mewn 277 o samplau, sy'n dangos bod bensodiasepinau newydd cryf yn parhau i ddod i'r amlwg ac i gylchredeg o fewn y farchnad gyffuriau. Anaml y datganwyd y ddau sylwedd fel pryniannau bwriadedig, sy'n awgrymu eu bod yn gyffredin fel amnewidion neu ddifwynwyr.

Cocên oedd yr ail sylwedd seicoweithredol a nodwyd amlaf yn gyffredinol, gyda 634 o adnabyddiaethau, wedi'u dylanwadu'n rhannol gan gyflwyniadau a ddeilliodd o'r Economi Nos. Yn gyson â blynyddoedd blaenorol, caffein oedd yr asiant swmpio neu dorri mwyaf cyffredin o hyd ac fe'i nodwyd yn aml mewn samplau symbylyddion gan gynnwys amffetamin, MDMA a chocên. Canfuwyd bod rhai samplau a gyflwynwyd fel MDMA yn cynnwys caffein yn unig.

	2025/2026	2024/2025
1	Diazepam	Cocên
2	Cocên	Diazepam
3	MDMA	MDMA
4	Ethylbromazolam	Bromazolam
5	Cetamin	Cetamin
6	Dim Cyfansoddyn Actif	Caffein
7	Caffein	Alprazolam
8	Paracetamol	Cannabinol
9	Nicotin	Tetrahydrocannabinol
10	Alprazolam	MDMB-4en-PINACA

Tabl 1: Samplau WEDINOS sylweddol sy'n cynnwys seicoweithredol a nodwyd fwyaf.

Dadansoddiad Samplau Cymunedol

Ers lansio WEDINOS yn 2013, mae canfyddiadau wedi dangos yn gyson fod amnewid, difwyniad ac amrywioldeb eang o fewn y farchnad cyffuriau anghyfreithlon.

At ei gilydd, mae data'r sampl cymunedol yn dangos marchnad anghyfreithlon sy'n gynyddol amrywiol yn gemegol a nodweddir gan amnewid eang, cymysgeddau aml-sylweddau a chynnydd mewn nifer yr achosion o sylweddau synthetig cryfder uchel. Roedd llawer o samplau yn cynnwys nifer o sylweddau seicoweithredol o wahanol ddosbarthiadau ffarmacolegol ar yr un pryd, gan gynyddu anrhagweladwydd a risg gorddos.

Ymhlith y 7,973 o samplau cymunedol, nodwyd 238 o sylweddau seicoweithredol naill ai ar eu pen eu hunain neu mewn cyfuniad. Mae Tabl 2 yn manylu ar newidiadau yn y sylweddau a gyflwynwyd fwyaf (bwriad prynu) o'i gymharu â sylweddau a nodwyd yn dilyn dadansoddiad labordy; fodd bynnag, nid yw'r rhain yn cynrychioli amnewidiadau uniongyrchol un-i-un rhwng y sylweddau a gyflwynwyd a'r rhai a ganfuwyd.

Roedd gan samplau a ddosbarthwyd fel "anhysbys" enwau cyflwyno aneglur neu roedden nhw'n deillio o leoliadau gofal iechyd neu ofal aciwt lle na chofnodwyd unrhyw fwriad prynu.

Nifer	Pwrrpas y pryniant	Ar ôl dadansoddi
1	Diazepam	Diazepam
2	Alprazolam	Cocên
3	MDMA	MDMA
4	Cocên	Ethylbromazolam
5	Cetamin	Cetamin
6	Heroin	Dim cyfansoddyn gweithredol
7	Zopiclone	Caffein
8	Clonazepam	Paracetamol
9	THC	Alprazolam
10	Pregabalin	Nicotin

Tabl 2 Y sylweddau mwyaf cyffredin cyn (ymddangosiadol) ac ar ôl (gwirioneddol) dadansoddi

Mae'r data diweddaraf gan WEDINOS yn cadarnhau heriau parhaus yn y farchnad gyffuriau anghyfreithlon, gan gynnwys nifer yr achosion o bensodiasepinâu cryf fel ethylbromazolam fel amnewidion, presenoldeb gweithyddion derbynyddion canabinoid synthetig mewn fêps canabis a phresenoldeb xylazine, medetomidine a nitasenau ac analogau orffin o fewn y farchnad heroin. Mae'r amnewid sylweddol yma rhwng yr hyn y bwriadwyd ei brynu a chynnwys y sylweddau gwirioneddol yn amlygu'r risgiau sy'n wynebu'r defnyddwyr, gan bwysleisio'r angen am ymdrechion parhaus i leihau niwed ac i addysgu.

Mae nodi xylazine a medetomidine ochr yn ochr â chyflwyniadau sy'n gysylltiedig ag opioidau yn cynrychioli arwydd niwed pwysig sy'n dod i'r amlwg o fewn marchnad gyffuriau'r DU. Gall y tawelyddion milfeddygol hyn gyfrannu at dawelydd dwys a pharhaus, gwenwyndra cylchol ac ymatebolrwydd llai i naloxone. Gall Naloxone wrthdroi'r gydran opioid mewn gorddos tra bod tawelydd sylweddol o xylazine neu medetomidine yn parhau.

Dadansoddiad o Leoliadau Cymunedol

Mae WEDINOS yn derbyn samplau o amrywiol ffynonellau cymunedol gan gynnwys addysg, gofal iechyd (gan gynnwys Adrannau Brys), gwasanaethau iechyd meddwl, gwasanaethau tai a digartrefedd, gwasanaethau camddefnyddio sylweddau ac yn uniongyrchol gan unigolion. Mae cydweithio â charchardai Cymru yn parhau ar gyfer samplau nad oes ganddynt unrhyw werth tystiolaethol, gyda chanfyddiadau o'r rhain yn cael eu hadrodd ar wahân.

Demograffeg darparwyr sampl

Cyflwynwyd cyfanswm o 7,973 o samplau o leoliadau cymunedol.

Roedd data demograffig yn ymwneud â rhyw ar gael ar gyfer 94% o samplau cymunedol (7,485 o samplau).

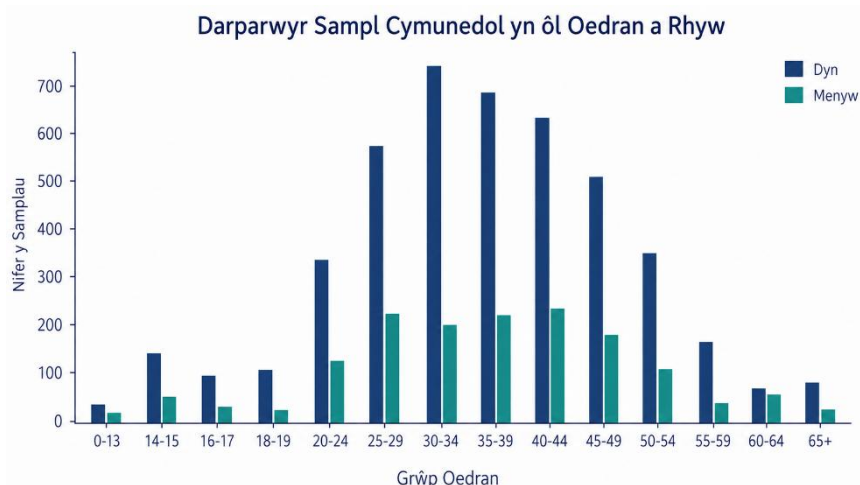
Ymhlith y samplau lle'r oedd gwybodaeth am ryw ar gael:

- Cyflwynwyd 75% gan ddynion
- Cyflwynwyd 25% gan fenywod

Yr oedran canolrifol ar draws yr holl gyflwynwyr cymunedol gyda data oedran ar gael oedd 36 oed (amrediad 11–88 oed).

Menywod: oedran canolrifol 36 oed (amrediad 11–88 oed)

Dynion: oedran canolrifol 36 oed (amrediad 11–81 oed)

Dadansoddiad Samplau Cymunedol...parhad...

Mae'r ffigurau canlynol yn ymwneud yn unig â samplau a gyflwynwyd fel samplau cymunedol.

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, roedd bensodiasepinau newydd yn parhau i fod yn amlwg ymhlith y sylweddau a nodwyd amlaf o fewn samplau cymunedol. Fodd bynnag, yn wahanol i flynyddoedd blaenorol, ethylbromazolam yn hytrach na bromazolam oedd y bensodiasepin newydd mwyaf cyffredin a nodwyd.

Nodwyd Ethylbromazolam ar 454 o achlysuron, tra bod bromazolam wedi'i nodi ar 275 o achlysuron. Anaml y rhestrwyd y ddau sylwedd fel y sylwedd a fwriadwyd i'w brynu, gan dynnu sylw at y graddau y mae bensodiasepinau cryf yn parhau i gael eu canfod fel amnewidion neu ddifwynwyr o fewn y farchnad bensodiasepinau anghyfreithlon.

Ymhlith samplau cymunedol nid oedd gwybodaeth am fwriad prynu ar gael, roedd yn aneglur neu wedi'i chofnodi fel "anhysbys" mewn cyfran sylweddol o gyflwyniadau. Fel arfer, roedd y samplau hyn yn deillio o leoliadau gofal iechyd, cyflwyniadau aciwt neu gyflwyniadau lle na ddarparwyd digon o wybodaeth am y sylwedd disgwyledig.

Gellir dadlau bod nifer gymharol uchel o samplau bwriad prynu "anhysbys" yn dylanwadu ar raddfa'r camgymhariad a nodwyd rhwng sylweddau a fwriadwyd a'r rhai a ganfuwyd. Fodd bynnag, hyd yn oed ar ôl eithrio samplau lle'r oedd y bwriad prynu yn anhysbys, dangosodd dadansoddiad nad oedd cyfran sylweddol o samplau cymunedol yn cynnwys y proffil sylweddau disgwyledig yn llawn.

Canfuwyd bod rhai samplau yn cynnwys y bwriad prynu datganedig ochr yn ochr â sylweddau seicoweithredol ychwanegol. Er enghraifft, nodwyd bod samplau a gyflwynwyd fel heroin yn cynnwys heroin ar y cyd â xylasine yn dilyn dadansoddiad labordy. Canfuwyd bod samplau eraill yn cynnwys sylweddau hollol wahanol i'r disgwyl. Roedd enghreifftiau'n cynnwys samplau a gyflwynwyd fel diazepam a nodwyd wedi hynny fel rhai sy'n cynnwys bromazolam a metonitazene.

Ar gyfer samplau cymunedol yn unig, ac eithrio cyflwyniadau lle nad oedd y bwriad prynu yn hysbys neu'n glir:

- Nid oedd 36.6% o samplau yn cynnwys y sylwedd bwriadedig
- Roedd 7.7% o'r samplau yn cynnwys y sylwedd bwriadedig ochr yn ochr â sylweddau seicoweithredol ychwanegol.
- Roedd 55.7% yn cynnwys y sylwedd bwriadedig yn unig (gan gynnwys metabolion cydnabyddedig).

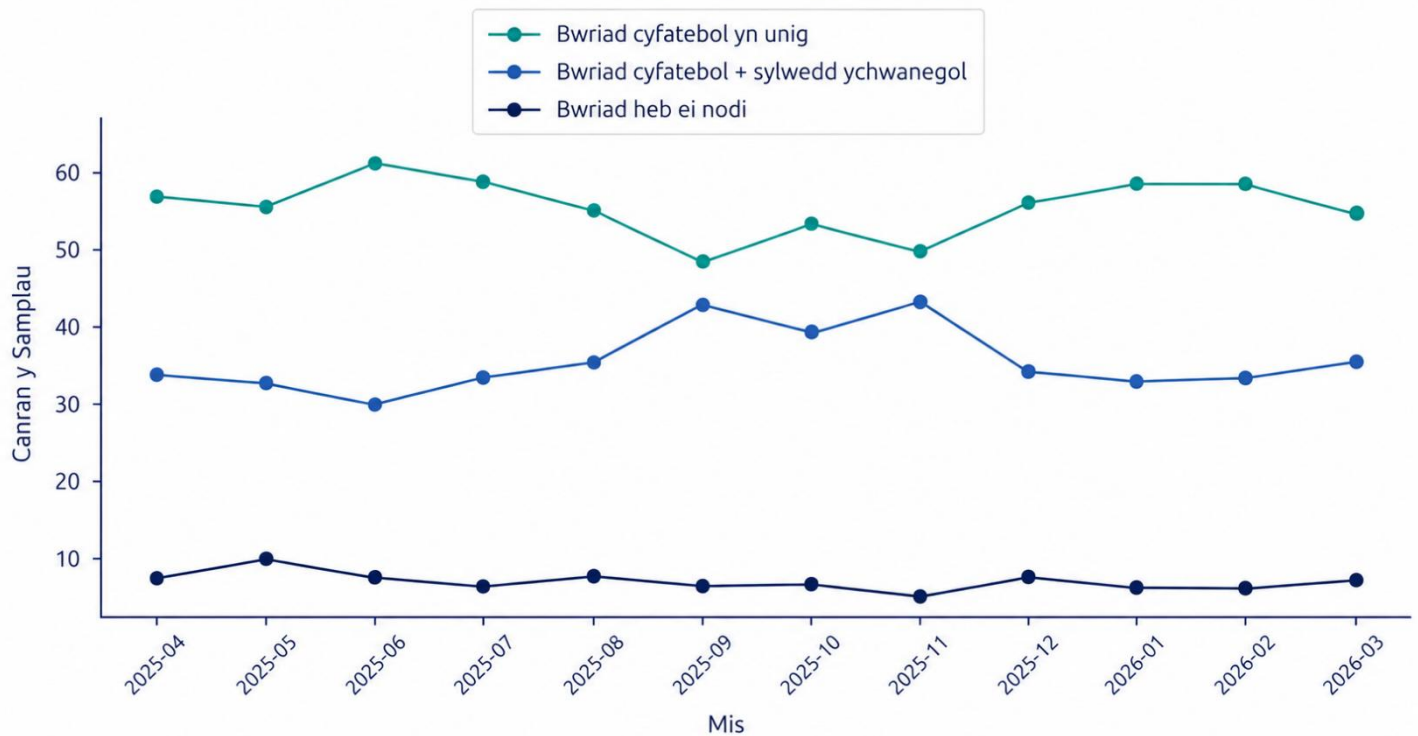
Mae hyn yn dangos, er bod y sylwedd disgwyledig wedi'i nodi mewn llawer o gyflwyniadau, bod difwyno, amnewid a chyfansoddiad aml-gyffuriau yn parhau i fod yn gyffredin o fewn y farchnad gyffuriau anghyfreithlon yn ystod 2025–2026.

Dangosodd dadansoddiad mis ar ôl mis amrywioldeb parhaus mewn cyd-destun rhwng bwriad prynu a chanfyddiadau dadansoddol drwy gydol y cyfnod adrodd. Samplau lle nodwyd y sylwedd bwriadedig heb sylweddau gweithredol ychwanegol oedd y categori mwyaf yn gyffredinol o hyd. Fodd bynnag, roedd cyfran sylweddol o samplau naill ai'n cynnwys sylweddau seicoweithredol ychwanegol ochr yn ochr â'r cyffur bwriadedig neu nid oeddent yn cynnwys y sylwedd bwriadedig o gwbl, gan atgyfnerthu anrhagweladwyedd a chymhlethdod parhaus y farchnad gyffuriau

anghyfreithlon.

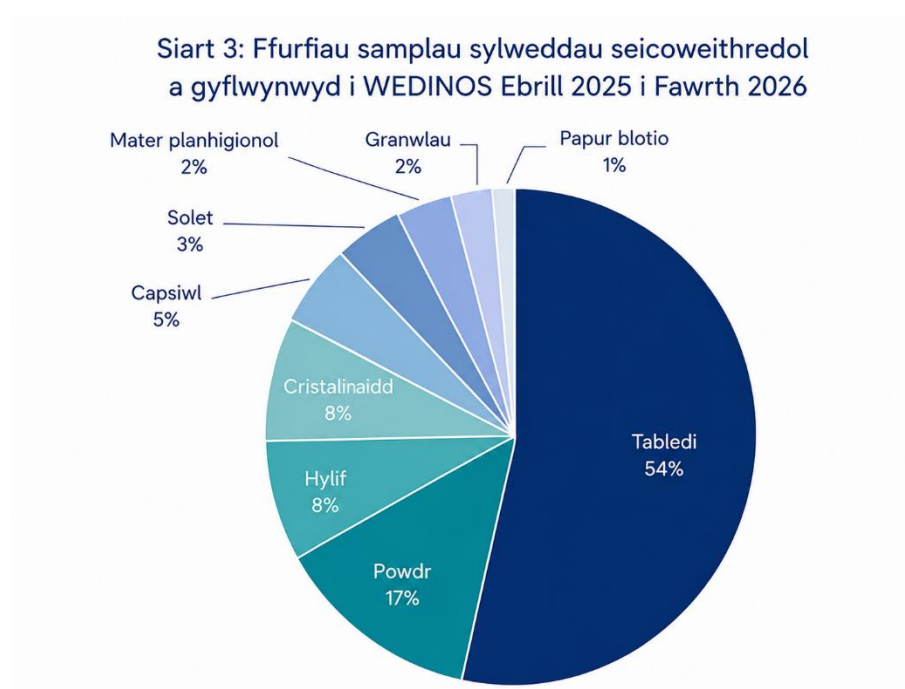
Samplau Cymunedol: Bwriad Prynu yn erbyn Canlyniadau Dadansoddol

Samplau Cymunedol

Ffurf y sampl

Mae WEDINOS yn gofyn beth yw 'ffurf pob sampl' a gyflwynir er mwyn monitro ac adrodd ar ffurfiau amrywiol sylweddau ar y farchnad a gwahaniaethau posibl o ran sut y cânt eu defnyddio.

Fel yn y tair blynedd flaenorol, gwelwn nifer uchel o dabledi a gyflwynwyd. Mae hyn yn cael ei adlewyrchu gan y niferoedd uchel o samplau a gyflwynwyd y credir eu bod yn diazepam, alprazolam, clonazepam, zopiclone ac MDMA.

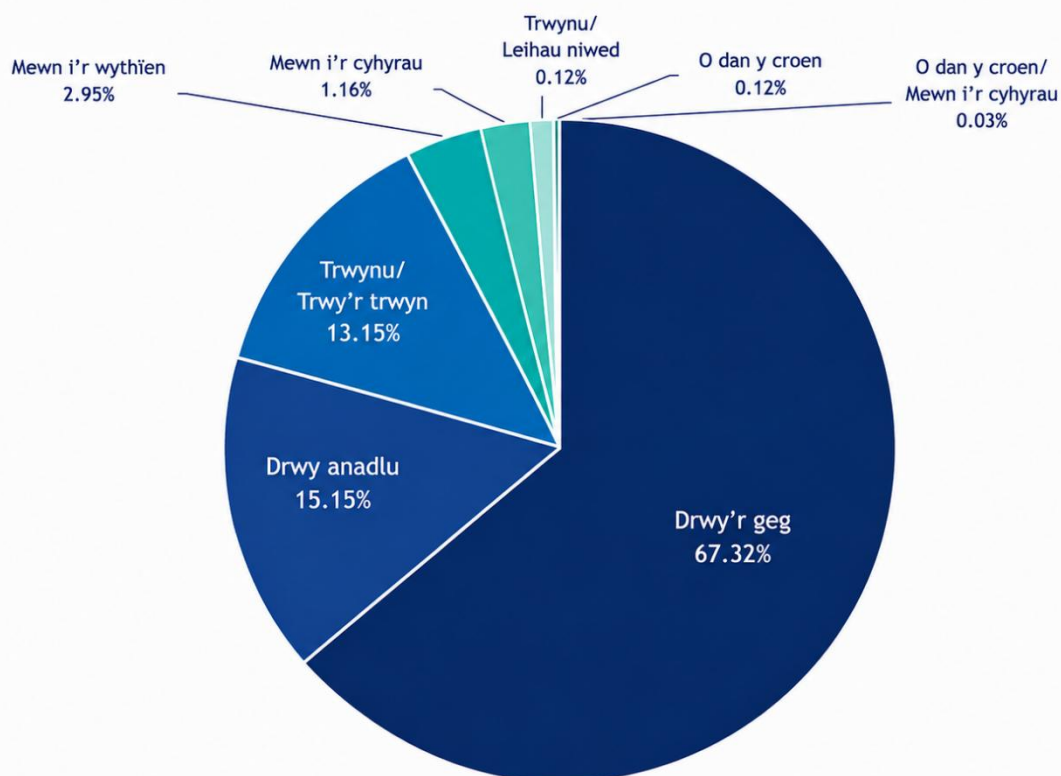
Dull Defnyddio a Chyngor ar Leihau Niwed

Gan dybio bod yr holl samplau o ddeunydd planhigion a hylifau fepio wedi'u bwriadu i gael eu ysmegu neu eu fepio, cafodd y samplau sy'n weddill (gan gynnwys tabledi, powdrau, capsïwlau, hylifau, deunyddiau crisialog, gronynnau a phapurau blotio) eu hamlyncu trwy amrywiaeth o lwybrau gweinyddu.

Ymhlith samplau cymunedol lle nodwyd dull bwyta, y llwybr gweinyddu mwyaf cyffredin oedd bwyta drwy'r geg (llyncu neu 'bomio') yn cyfrif am 67.3% o'r samplau. Mae'r gyfradd uchel hon o ddefnydd drwy'r geg yn gysylltiedig â'r nifer fawr o gyflwyniadau a brynir fel bensodiasepinau, yn enwedig diazepam ac alprazolam, ochr yn ochr â chyflwyniadau tabledi zopiclone ac MDMA. Yr ail ddull mwyaf cyffredin o gymryd oedd ysmegu/fepio ar 15.1%, ac yna ffroeni/sniffian ar 13.1%. Roedd gweinyddiaeth fewnwythiennol yn cyfrif am 3.0% o'r dulliau defnydd a nodwyd, tra bod gweinyddu mewnwythiennol yn cyfrif am 1.2%. Roedd yr holl lwybrau gweinyddu eraill yn cyfrif am lai nag 1% o'r samplau ar eu pen eu hunain.

Nid oedd cyfran sylweddol o'r cyflwyniadau yn cynnwys dull defnydd penodol ac fe'u heithriwyd o'r dadansoddiad hwn. Fodd bynnag, mae'r data sydd ar gael yn parhau i ddangos amrywiaeth arferion rhoi cyffuriau o fewn y boblogaeth sampl gymunedol ac yn tynnu sylw at bwysigrwydd negeseuon lleihau niwed wedi'u targedu sy'n ymwneud â defnyddio cyffuriau drwy'r geg, drwy anadlu a thrwy'r trwyn.

Siart 4: Dull defnyddio (samplau wedi'u cyflwyno fel tabled, powdr, deunydd crisialaidd, capsïwl, solet, gronynnau, papur blotio) Ebrill 2025 i Fawrth 2026

Adroddodd ychydig o dan 3 y cant o ddarparwyr samplau chwistrelliad mewnwyrthiennol o sylweddau, gyda 1.5 y cant arall yn adrodd chwistrelliad mewngyhyrol neu isgroenol.

Mae yna risg arwyddocaol o ddatblygu haint difrifol a chymhlethdodau eraill yn gysylltiedig â chwistrellu, ni waeth beth fo'r sylwedd. Dylai unigolion sy'n chwistrellu cyffuriau ar hyn o bryd neu sydd wedi chwistrellu yn y gorffennol gael eu profi ar gyfer feirysau a gludir yn y gwaed.

Injecting

Harm reduction advice for intravenous injecting

Do not share any injecting equipment: this includes water, spoons and filters as well as needles and syringes. It is best practice to use a filter for drawing up.

Ensure you have enough needles for repeat injecting. Rotate injection sites.

Ensure any wounds are treated as soon as possible. If you experience heat or redness at an injecting site – seek medical attention.

Ensure that your equipment is correct for its intended use.

Injecting intensifies everything about the drug experience. Most New Psychoactive Substances are water soluble and do not require the addition of an acid (usually citric acid or ascorbic acid (Vit C)).

Safer injecting checklist

- Sterile water
- Sterile filter
- Sterile needles & syringes
- Sterile spoon or cup
- Safe disposal of used equipment

Looking out for your mates saves lives
Look after yourself and each other.

If you are worried about your health or someone else's, seek medical assistance.

Dull Defnyddio ar gyfer Powdrau, Gronynnau a Deunyddiau Crisialog

(Samplau cymunedol yn unig; ac eithrio "Heb ei Ddatgan")

Dull Defnyddio ar gyfer Powdrau, Gronynnau a Deunyddiau Cristalog

(Samplau cymunedol yn unig; ac eithrio "Heb ei Ddatgan")

Dull Cymryd	Canran (%)
Ffroeni / Sniffian	48.7
Drwy'r geg	27.9
Ysmygu / Fepio	18.6
Mewnwythiennol	3.4
Mewnghyhyrol	1.0
Llwybrau Eraill / Lluosog	0.4

Mae'r canfyddiadau hyn yn dangos mai gweinyddu drwy'r trwyn (ffroeni/sniffian) yw'r prif lwybr o hyd ar gyfer powdrau, gronynnau a deunyddiau crisialog o fewn samplau cymunedol; er bod gweinyddu drwy'r geg hefyd yn parhau i fod yn gyffredin. Roedd gweinyddu mewnwythiennol yn cyfrif am gyfran lai ond arwyddocaol yn glinigol o samplau, gan atgyfnerthu pwysigrwydd negeseuon lleihau niwed parhaus yn ymwneud â defnyddio offer di-haint, ymwybyddiaeth o orddos ac arferion chwistrellu mwy diogel.

Mae risgiau ychwanegol yn gysylltiedig â ffroeni/sniffian sylweddau a all fod yn gostig neu'n wenwynig sy'n ymwneud â niwed i lwybrau aer y trwyn yn ogystal â'r posibilrwydd o drosglwyddo haint feirysau a gludir yn y gwaed wrth rannu teclynnau ffroeni pan fydd yno niwed i lwybrau aer y trwyn a gwaed.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Intranasal (Sniffing/Snorting)

Harm reduction advice for intranasal administration

WEDINOS

Always use clean devices (snorter).

Use your own device.

Do not share devices as there may be traces of blood on your equipment.

Snort high up the nostril to avoid the most sensitive soft tissue.

Clean out nasal passages after use with damp tissue or an ear bud.

Alternate nostrils to lessen damage to one side.

If your nose is bleeding - give it a rest.

Safer sniffing checklist

Clean device

Use your own

Do not share

Snort high up

Clean nasal passages

Alternate nostrils

Rest if bleeding

Looking out for your
mates saves lives
Look after yourself and
each other.

If you are worried about your health or someone else's, seek medical assistance.

Nitasenau

Rhwng Ebrill 2025 a Mawrth 2026, nododd WEDINOS nitasenau mewn 110 o samplau. Mae hyn yn cynrychioli tua 1.3% o'r holl samplau a gyflwynwyd a ddadansoddwyd yn ystod y cyfnod adrodd ac nid yw wedi newid ers y flwyddyn flaenorol.

Mae nitasenau yn parhau i fod yn bryder sylweddol i iechyd y cyhoedd oherwydd eu cryfder uchel, eu cysylltiad â marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau a'u presenoldeb parhaus mewn cynhyrchion a werthir fel sylweddau eraill.

Nitasenau a Nodwyd gan WEDINOS

Nitasenau a Nodwyd gan WEDINOS

Nitasenau a Nodwyd	Nifer a Nodwyd
Metonitasene	74
Protonitasene	12
Butinitasene	5
Isotonitasene	4
N-Desethyl Protonitasene	3
Protodesnitasene	3
Protonitazepyne	2
N-Desethyl Isotonitasene	2
Etonitazepyne	1
Isotonitazepyne	1
N-Desethyl Etonitasene	1
N-Pyrolidino Isotonitasene	1
N-Pyrolidino Protonitasene	1

Bwriad prynu

Dim ond pedwar sampl positif am nitasen a gyflwynwyd gyda nitasen wedi'i restru fel y pryniant bwriadedig.

Cyflwynwyd y rhan fwyaf o samplau positif am nitasen fel:

- Diazepam (40.0%)
- Heroin (26.4%)
- Oxycodone (15.5%)

Mae hyn yn awgrymu nad yw'r rhan fwyaf o unigolion sy'n agored i nitasenau yn ymwybodol eu bod yn bresennol yn y cynhyrchion maen nhw'n eu defnyddio.

Mae'r ffaith bod nitasenau parhau i gael eu hadnabod mewn cynhyrchion a werthir fel

bensodiasepinau a meddyginiaethau opioid yn parhau i fod yn bryder sylweddol oherwydd gall defnyddwyr amlyncu opioidau synthetig hynod gryf heb yn wybod iddynt.

Beth yw Nitasenau?

Mae nitasenau yn opioidau synthetig sy'n perthyn i'r grŵp 2-benzylbenzimidazole. Fe'u syntheseiddiwyd gyntaf yn ystod y 1950au ond ni chawsant eu cymeradwyo erioed at ddefnydd meddygol.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae nitasenau wedi dod i'r amlwg o fewn marchnadoedd cyffuriau anghyfreithlon yn y DU, Ewrop ac yn rhyngwladol.⁸⁹ Nododd WEDINOS nitasen gyntaf ym mis Ebrill 2021, gan ganfod metonitazene mewn sampl powdr gwyn a gyflwynwyd o Wakefield, Lloegr. Ym mis Chwefror 2025, adroddodd yr UNODC fod 26 o nitasenau gwahanol wedi'u nodi ar draws 30 o wledydd, gyda thystiolaeth yn awgrymu bod y lledaeniad byd-eang yn parhau.¹⁰

Yn yr un modd, mae Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA) wedi tynnu sylw at nitasenau fel un o'r bygythiadau opioid synthetig mwyaf arwyddocaol sy'n dod i'r amlwg yn Ewrop. Nododd Adroddiad Cyffuriau Ewrop 2025 fod saith opioid synthetig newydd a hysbyswyd yn ffurfiol i System Rhybudd Cynnar yr UE yn ystod 2024 i gyd yn nitasenau, y nifer blynyddol uchaf a adroddwyd hyd yma. Ers 2019 mae o leiaf 21 o Aelod-wladwriaethau'r UE wedi adrodd am ganfyddiadau nitasenau.

Nitasenau a'r Gyfraith (Y Deyrnas Unedig)

Ym mis Mawrth 2024 roedd y Deyrnas Unedig yn rheoli 15 o opioidau synthetig, gan gynnwys 14 o nitasenau, fel cyffuriau Dosbarth A o dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971. Roedd y rhain yn cynnwys metonitazene, protonitazene, isotonitazene a sawl analog cysylltiedig.¹¹

Ar 15 Ionawr 2025, cryfhawyd deddfwriaeth y DU ymhellach drwy gyflwyno diffiniad generig yn cwmpasu pob analog nitasen o dan reolaeth Dosbarth A.

Cryfder a Gwenwyndra

Mae nitasenau yn gweithredu ar yr un derbynyddion opioid â heroin, morffin a fentanyl. Adroddwyd bod gan rai nitasenau gryfder tebyg i fentanyl, neu'n fwy na hynny. O ganlyniad, gall hyd yn oed symiau bach fod yn gysylltiedig â thananadlu difrifol, anymwybyddiaeth a marwolaeth. Adroddodd adolygiad o astudiaethau anifeiliaid hanesyddol fod cryfderau cymharol yn amrywio o fod yn oddeutu'r un fath â morffin ar gyfer flunitazene i gannoedd o weithiau'n fwy cryf ar gyfer isotonitazene ac etonitazene. Y drefn safle a adroddwyd o ran cryfder ymhlith sawl analog oedd:

8 Stangeland, M. et al. (2025) 'Nitazenes: review of comparative pharmacology and antagonist action', Clinical Toxicology. Ar gael yn: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15563650.2025.2504133> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

9 European Union Drugs Agency (2025) *European Drug Report 2025: Trends and Developments*. Lisbon: EUDA. Ar gael yn: www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025_en (Cyrchwyd 1 Mehefin 2026).

10 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2026) Increasing nitazene and orphine analogues (synthetic opioids) reported to the UNODC Early Warning Advisory. Ar gael yn: <https://www.unodc.org/LSS/Announcement/Details/e69b2ff5-5b91-4eea-8e1f-802ca7ad5080> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

11 Home Office (2025) Circular 002/2025: The Misuse of Drugs Act 1971 (Amendment) (No. 2) Order 2024 and related regulations. Ar gael yn: <https://www.gov.uk/government/publications/circular-0022025-the-misuse-of-drugs-act-1971-order-2024> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

Etonitazene ≥ Isotonitazene > Protonitazene ≥ Metonitazene > Butinitazene ≥ Etodesnitazene >> 5-aminoisotonitazene = Flunitazene > Metodesnitazene¹²

Fodd bynnag, mae gwybodaeth gyfyngedig o hyd ynghylch eu heffeithiau mewn bodau dynol, yn enwedig o ran analogau newydd a chyfuniadau â chyffuriau iselder eraill.

Mae presenoldeb cynyddol nitasenau mewn meddyginiaethau ffug a samplau cyffuriau cymysg yn cynyddu'r risg o orddos yn sylweddol, yn enwedig lle nad yw defnyddwyr yn ymwybodol o amlygiad. Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig â nitasenau yn cynyddu lle maent yn bresennol mewn tabledi ffug neu wedi'u cymysgu â chyffuriau iselder eraill, gan gynnwys bensodiasepinau, alcohol a gabapentinoids.

Nitasenau a Marwolaethau sy'n Gysylltiedig â Chyffuriau

Mae nitasenau yn parhau i fod yn gysylltiedig â marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau yn y DU ac yn rhyngwladol.

Mae systemau monitro rhyngwladol, gan gynnwys Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA) a Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar Gyffuriau a Throsedd (UNODC), yn parhau i adrodd am gynnydd mewn canfod nitasenau o fewn marchnadoedd cyffuriau anghyfreithlon.

Nitasenau a Naloxone

Mae Naloxone yn parhau i fod yn effeithiol wrth wrthdroi gorddos opioid a achosir gan nitasenau. Fodd bynnag, oherwydd bod rhai nitasenau yn hynod gryf, efallai y bydd angen amlweinyddu dosau o naloxone.

Dylai unrhyw un sy'n profi gorddos opioid amheus gael sylw meddygol ar unwaith, hyd yn oed lle mae naloxone wedi'i roi'n llwyddiannus.

Mae TOXBASE a Gwasanaeth Gwybodaeth Cenedlaethol am Wenwynau y DU yn argymhell rhoi naloxone mewn unrhyw achos o wenwyndra opioid a amheuir lle mae tanadlu, perygl o'r llwybr anadlu neu ymwybyddiaeth is yn bresennol. Mae cymorth meddygol brys prydlon yn parhau i fod yn hanfodol, yn enwedig o ystyried y dechrau cyflym a'r difrifoldeb sy'n gysylltiedig â rhai amlygiadau i nitasenau.¹³

Negeseuon Lleihau Niwed

- Tybiwch y gallai unrhyw dabled, powdr neu gynnyrch opioid anghyfreithlon gynnwys sylweddau annisgwyl
- Osgowch ddefnyddio opioidau ar eu pen eu hunain
- Cariwch naloxone a gwnewch yn siŵr bod y rhai o'ch cwrpas yn gwybod sut i'w ddefnyddio
- Osgowch gyfuno opioidau ag alcohol, bensodiasepinau neu dawelyddion eraill
- Dechreuwch gyda swm llai nag arfer wrth ddefnyddio sylwedd newydd neu anghyfarwydd

¹² Y Cyngor Cyngorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (ACMD) (2022) A review of the evidence on the use and harms of 2-benzyl benzimidazole ("nitazene") and piperidine benzimidazolone ("briorphine-like") opioids. London: Home Office. Ar gael yn: <https://www.gov.uk/government/publications/acmd-advice-on-2-benzyl-benzimidazole-and-piperidine-benzimidazolone-opioid>

¹³ National Poisons Information Service (NPIS) (2025) TOXBASE guidance on opioid toxicity and naloxone administration. Ar gael yn: <https://www.toxbase.org> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

- Ceisiwch gymorth meddygol brys ar unwaith os amheuir gorddos opioid

Mae canfyddiadau WEDINOS yn parhau i ddangos pwysigrwydd gwasanaethau gwirio cyffuriau wrth nodi opioidau synthetig annisgwyl a chefnogi ymatebion iechyd y cyhoedd amserol.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

NITAZENES

A GROWING THREAT IN OUR DRUG SUPPLY

Highly potent synthetic opioids now detected in the UK and across the world.

Collecting • Testing • Informing

WHAT ARE NITAZENES?

Nitazenes are a group of highly potent synthetic opioids belonging to the 2-benzylbenzimidazole class. First synthesised in the late 1950s, they were never approved for medical use and currently have no recognised therapeutic application. They are sometimes described as new synthetic opioids (NSOs) or new psychoactive substances (NPS).

A MAJOR GLOBAL CONCERN

UNODC reports 26 different nitazenes identified across 30 countries as of Feb 2025, with detections in Europe, North America, Oceania, and parts of Asia and South America. EUDA reports that since 2019, at least 21 EU Member States have reported nitazene detections. In 2024, seven of the new synthetic opioids reported to the EU Early Warning System were nitazenes – the highest number to date.

WHAT WEDINOS IS SEEING

Between April 2025 and March 2026, WEDINOS identified nitazenes in **110 samples**, representing approximately 1.3% of all submitted samples analysed during the reporting period – unchanged from the previous year (110 samples; approximately 1.4%).

WEDINOS has now identified **13 distinct nitazenes** (up from 8 the previous year).

Nitazene-containing samples were submitted from across **mainland Great Britain**.

NITAZENES IDENTIFIED BY WEDINOS (RESULT 1-RESULT 12)

Nitazene Identified	Number of Identifications
Metonitazene	74
Protonitazene	12
Butinitazene	5
Isotonitazene	4
N-Desethyl Protonitazene	3
Protodesnitazene	3
Protonitazepine	2
N-Desethyl Isotonitazene	2
Etonitazepine	1
Isotonitazepine	1
N-Desethyl Etonitazene	1
N-Pyrrolidino Isotonitazene	1
N-Pyrrolidino Protonitazene	1

Metonitazene remained the dominant nitazene, accounting for ~67% of all nitazene identifications.

Of the 110 nitazene-positive samples, only 4 (3.6%) were submitted with a nitazene listed as the purchase intent. This shows most people are unaware they are using nitazenes, which greatly increases overdose risk.

Nitazenes are most commonly found as adulterants or substitutes in counterfeit benzodiazepines and opioid medications, heroin and other illicit substances.

NITAZENES AND THE LAW (UNITED KINGDOM)

- March 2024: 15 synthetic opioids, including 14 nitazenes, controlled as Class A drugs under the Misuse of Drugs Act 1971.
- 15 January 2025: New legislation introduced a generic definition covering ALL nitazene analogues under Class A control.

WHERE NITAZENES WERE FOUND (PURCHASE INTENT)

Purchase Intent	Number of Nitazene-Positive Samples	Percentage of Nitazene Samples (%)
Diazepam	44	40.0%
Heroin	29	26.4%
Oxycodone	17	15.5%
Unknown / Not Stated	7	6.4%
Alprazolam	4	3.6%
Nitazene listed as intent	4	3.6%
Morphine	2	1.8%
Pregabalin	1	0.9%
Xanax	1	0.9%
Other	1	0.9%

These findings demonstrate that nitazenes continue to be primarily identified within counterfeit benzodiazepines and opioid products rather than intentionally purchased.

POTENCY AND TOXICITY

Nitazenes are highly potent μ -opioid receptor agonists – they strongly activate opioid receptors responsible for respiratory depression, sedation and euphoria. Some nitazenes may equal or exceed the potency of fentanyl, while certain analogues may substantially exceed it.

Animal studies suggest the following rank order of potency:

Etonitazene $\geq$ Isotonitazene $>$ Protonitazene $\geq$ Metonitazene $>$ Butinitazene $\geq$ Etodesnitazene $>>$ 5-aminoisotonitazene = Flunitazene $>$ Metodesnitazene

There is limited information on effects in humans, especially for newer analogues and when mixed with other depressant drugs.

NITAZENES AND DRUG-RELATED DEATHS

In 2024, there were at least 333 drug-related deaths involving nitazenes in the United Kingdom (figure expected to rise as further testing and case reviews are completed).

Outbreaks of nitazene-related poisonings and deaths have been reported across Europe, including Ireland, France and the UK. Because standard opioid tests may not detect all nitazenes, the true scale may be underestimated.

HOW TO STAY SAFE

ASSUME EXTREME POTENCY

Any powder, pill or "heroin" may contain nitazenes – even in tiny, invisible amounts.

START LOW, GO SLOW

Use much smaller amounts than usual and avoid rapid re-dosing.

DO NOT USE ALONE

Use with someone who can respond, or use supervised consumption / spotting services where available.

CARRY NALOXONE

Naloxone still works, but multiple doses may be needed with potent synthetic opioids – keep giving it as instructed until help arrives.

AVOID MIXING DEPRESSANTS

Combining with alcohol, benzos, pregabalin/gabapentin, Z-drugs or other sedatives massively increases overdose risk.

WATCH FOR DELAYED TOXICITY

Sedation and respiratory depression can return after initial reversal. Stay with the person, keep them in the recovery position, and seek medical review.

USE DRUG CHECKING SERVICES

Services like WEDINOS can identify unexpected synthetic opioids; results can guide safer choices and inform local alerts.

WEDINOS – Collecting, Testing, Informing

An independent drug checking and early warning service working to reduce harm in our communities.

wedinos.org

If you are concerned about an overdose, call 999 immediately.

Naloxone saves lives. Carry it. Know how to use it. You could save a life.

Analogau “Orffin” Datblygol yn y Farchnad Gyffuriau Anghyfreithlon

Trosolwg o Analogau Orffin

Mae orffinau yn grŵp o opioïdau synthetig hynod gryf sydd â strwythur cysylltiedig â chyfansoddion gan gynnwys brorphone, chlorphine a spirochlorphine.

Er iddo gael ei syntheseiddio gyntaf sawl degawd yn ôl^{14 15}, dim ond yn ddiweddar maen nhw wedi dechrau dod i'r amlwg o fewn marchnadoedd cyffuriau anghyfreithlon. Mae systemau monitro rhyngwladol, gan gynnwys Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar Gyffuriau a Throseddau (UNODC) ac Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA), wedi nodi cynnydd yn nifer y sylweddau hyn a ganfuwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Fel opioïdau synthetig eraill, mae orffinau yn gweithredu'n bennaf ar dderbynyddion μ -opioïd a gallant achosi tananadlu, tawelyddu, anymwybyddiaeth a marwolaeth.

Orffinau a Adnabwyd gan WEDINOS

Ar adeg ysgrifennu, mae WEDINOS wedi nodi chwe analog orffin gwahanol:

- 5,6-dichloro desmethylchlorphine (SR-17018)
- 5-chloro desmethylchlorphine
- N-propionitrile chlorphine (cychlorphine)
- Etodezitramide
- Spirobrorphine
- Spirochlorphine (R-6890)
-

Mae adnabod y sylweddau hyn yn gyson ag adroddiadau gan UNODC, EUDA a systemau rhybuddio cynnar y DU.

Mae ymddangosiad nifer o analogau orffin o fewn cyflwyniadau WEDINOS yn dangos bod y farchnad opioïdau synthetig yn parhau i arallgyfeirio.

Pam mae Orffinau yn Bwysig?

Mae orffinau yn destun pryder oherwydd credir bod gan lawer ohonynt gryfder tebyg i fentanyl, neu'n fwy na hynny.

Er bod data dynol yn parhau i fod yn gyfyngedig ar gyfer llawer o gyfansoddion, mae astudiaethau labordy ac anifeiliaid yn awgrymu y gallai rhai orffinau fod yn weithredol mewn dosau isel iawn. Felly, gall gwahaniaethau bach mewn maint gynyddu'r risg o orddos yn sylweddol.

Fel gyda nitasenau, mae'n annhebygol y bydd defnyddwyr yn gwybod pryd mae'r sylweddau hyn yn

14 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2026) Orphine analogues: substance group details. Ar gael yn: <https://www.unodc.org/LSS/SubstanceGroup/Details/09f4734d-aadb-44a0-aa76-2e8816b1cc02> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

15 Y Cyngor Cynghorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (ACMD) (2022-2026) Advice on 2-benzyl benzimidazole and piperidine benzimidazolone opioids. London: Home Office. Ar gael yn: <https://www.gov.uk/government/publications/acmd-advice-on-2-benzyl-benzimidazole-and-piperidine-benzimidazolone-opioids> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

bresennol mewn cynhyrchion a werthir fel heroin, meddyginiaethau opioid neu gyffuriau eraill. Pryder arall yw efallai na fydd llawer o ddyfeisiau profi cyffuriau a sgriniau tocsicoleg arferol sydd ar gael ar hyn o bryd yn canfod pob analog orffin.

Pryderon Iechyd y Cyhoedd

Mae'r prif niweidiau sy'n gysylltiedig ag orffinau yn cynnwys:

- Tananadlu
- Lleihad mewn ymwybyddiaeth
- Tawelydd hirfaith
- Gorddos wedi'i oedi neu ailadroddus
- Risg uwch o orddos pan gaiff ei gyfuno â chyffuriau tananadlu eraill

Gall y risgiau gynyddu ymhellach pan ddefnyddir orffinau ochr yn ochr â:

- Heroin
- Bensodiasepinau
- Alcohol
- Pregabalin
- Gabapentin
- Xylazine
- Medetomidine

Gall y cyfuniadau hyn gynhyrchu effeithiau ychwanegol neu synergaid a chynyddu'r tebygolrwydd o wenwyndra difrifol yn sylweddol.

Cyd-destun Rhyngwladol

Mae systemau monitro rhyngwladol yn parhau i adrodd am ganfyddiadau cynyddol o analogau orffin datblygol.

Mae UNODC wedi adrodd am nifer cynyddol o ganfyddiadau¹⁶¹⁷ sy'n cynnwys cyfansoddion gan gynnwys cychlorphine, chlorphine a spirochlorphine. Mae gorddosau angheuol sy'n cynnwys rhai o'r sylweddau hyn hefyd wedi cael eu hadrodd yn rhyngwladol.

Mae canfyddiadau WEDINOS yn gyson â'r tueddiadau ehangach hyn ac yn dangos bod opioidau synthetig datblygol yn parhau i ymddangos o fewn marchnad gyffuriau'r DU.

Mae nodi'r cyfansoddion hyn yn awgrymu arallgyfeirio parhaus i ffwrdd o analogau fentanyl a nitasen, gan gynyddu soffistigedigrwydd synthesis opioid cudd, a marchnad opioid synthetig sy'n esblygu'n gyflym ar draws y DU ac Ewrop.

16 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2026) The emerging threat of cychlorphine: a new synthetic opioid raising concerns globally for public health. Ar gael yn: <https://www.unodc.org/LSS/Announcement/Details/9403c3d1-12b9-49ac-8604-7da583d38d3b> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

17 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2025) Emerging analogues of brorphine. Ar gael yn: <https://www.unodc.org/LSS/Announcement/Details/55d787ca-cec7-4204-90b0-68236305dcaa> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

18 Colombo Plan Drug Advisory Programme (2026) Cychlorphine/Orphines Public Alert. Ar gael yn: https://colombo-plan.org/wp-content/uploads/2026/02/Cychlorphine-Orphines-Public-Alerts_2026-1.pdf (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

Pryderon Ffarmacoleg a Thocsicolegol

Cryfder Cymharol

Mae'r dystiolaeth sydd ar gael yn awgrymu bod gan lawer o orffinau gryfder sy'n gymharol debyg i fentanyl, neu'n fwy na hynny.

Fodd bynnag, mae sawl analog wedi dangos cyswllt derbynyddion eithriadol o uchel a gweithgaredd opioid cryf mewn astudiaethau labordy ac anifeiliaid. Mae'r priodweddau hyn yn gysylltiedig â thananadlu difrifol, prif achos gorddos opioid angheuol.

Gwaeth beth fo'u hunion gryfder, mae adnabod y sylweddau hyn o fewn y farchnad gyffuriau anghyfreithlon yn peri pryder sylweddol i iechyd y cyhoedd oherwydd eu potensial i achosi gwenwyndra opioid difrifol mewn dosau isel.

Her iechyd y cyhoedd sylweddol sy'n gysylltiedig ag orffinau yw'r anhawster o'u canfod. Efallai na fydd llawer o strbedi profi fentanyl a nitasen sydd ar gael ar hyn o bryd yn canfod y cyfansoddion hyn, tra bod paneli sgrinio tocsicoleg arferol yn aml yn methu â'u hadnabod o gwbl. O ganlyniad, gall unigolion hamlyncu orffinau heb yn wybod iddynt ac efallai na fydd gweithwyr gofal iechyd proffesiynol yn ymwybodol o'u cyfranogiad mewn achosion o orddos a amheuir.

Mae tystiolaeth gyfredol yn dangos y gallai rhai o'r cyfansoddion datblygol orgyffwrdd ag ystod y cryfder a adroddwyd ar gyfer nitasenu cryfach ac, yn ôl asesiadau a gynhaliwyd gan y Cyngor Cyngorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (ACMD) y DU, o bosibl agosáu at y gwenwyndra eithafol sy'n gysylltiedig ag opioidau tebyg i carfentanil. Fodd bynnag, mae data dibynadwy ar gryfder dynol yn parhau i fod yn brin a dylid bod yn ofalus wrth wneud cymariaethau uniongyrchol rhwng sylweddau.

O safbwynt iechyd y cyhoedd, mae ymddangosiad y cyfansoddion hyn yn peri pryder arbennig oherwydd gallant fod yn sylweddol gryfach na heroin ar sail miligram-am-filigram; o bosibl yn amrywio o ddegau i gannoedd o weithiau'n gryfach yn dibynnu ar yr analog penodol. Yn ogystal, mae eu ffarmacoleg, eu gwenwyndra a'u hyd gweithredu yn parhau i fod heb fawr o ddealltwriaeth o'i gymharu ag opioidau mwy sefydledig. Mae'r ansicrwydd hwn yn cynyddu'r tebygolrwydd o orddos damweiniol, yn enwedig lle nad yw defnyddwyr yn ymwybodol bod opioidau synthetig yn bresennol mewn cynnyrch.

Marwolaethau ac Effaith ar Iechyd y Cyhoedd

Mae dadansoddiad o achosion angheuol yn dangos bod orffinau yn cael eu hadnabod yn aml yng nghyd-destun defnyddio amryw o sylweddau. Mae themâu cyffredin yn cynnwys cyd-amlygiad i iselyddion prif system nerfol eraill, presenoldeb cynhyrchion fferyllol ffug a difwyniad heroin neu sylweddau eraill sy'n cynnwys opioidau. Mewn llawer o achosion, yn ôl y sôn, nid oedd unigolion yn ymwybodol bod opioidau synthetig hynod gryf yn bresennol yn y cynhyrchion yr oeddent wedi'u hamlyncu.

Mae'r canfyddiadau hyn yn tynnu sylw at sawl her bwysig i iechyd y cyhoedd a gwasanaethau clinigol. Mae cryfder uchel llawer o orffinau yn cynyddu'r risg o dananadlu cyflym, tra gall ymwneud aml â sylweddau lluosog gymhlethu diagnosis a thriniaeth. Ar ben hynny, oherwydd nad yw'r cyfansoddion hyn yn cael eu canfod yn rheolaidd gan lawer o ddulliau sgrinio tocsicoleg, efallai nad yw eu cyfraniad at ddigwyddiadau gorddos yn cael ei gydnabod yn ddigonol.

Gyda'i gilydd, mae'r dystiolaeth sydd ar gael yn awgrymu bod gan orffinau y potensial i ddod yn gyfrannwr cynyddol arwyddocaol at niwed sy'n gysylltiedig ag opioidau yn y DU ac yn rhyngwladol. Bydd monitro parhaus drwy wasanaethau gwirio cyffuriau, labordai fforensig, rhwydweithiau tocsicoleg a systemau rhybuddio cynnar rhyngwladol yn hanfodol i nodi tueddiadau datblygol, cefnogi ymyriadau lleihau niwed a llywio ymatebion iechyd y cyhoedd amserol.

Negeseuon Lleihau Niwed

Ar gyfer pobl sy'n defnyddio opioidau

- Cymerwch yn ganiataol gryfder eithafol - Gall unrhyw bowdr, pilsen neu "heroin" gynnwys orffinau, nitasenau neu fentanyl - hyd yn oed mewn symiau bach anweledig
- Dechreuwch yn isel, ewch yn araf - Defnyddiwch symiau llawer llai nag arfer ac osgoi ail-ddosio'n gyflym
- Peidiwch â defnyddio ar eich pen eich hun - Defnyddiwch gyda rhywun sy'n gallu ymateb neu defnyddiwch dan oruchwyliaeth / gwasanaethau goruchwyllo lle bo modd
- Cariwch naloxone - Mae Naloxone yn dal i weithio, ond efallai y bydd angen dosau lluosog gydag opioidau synthetig cryf
- Osgowch gymysgu iselyddion - Mae cyfuno opioidau ag alcohol, bensodiasepinau, pregabalin, gabapentin neu gyffuriau-Z yn cynyddu'r risg o orddos yn fawr
- Cadwch lygad am wenwyndra wedi'i oedi - Gall tawelyddu a thananadlu ddychwelyd ar ôl gwrthdroad naloxone cychwynnol
- Defnyddiwch wasanaethau gwirio cyffuriau - Gall gwasanaethau fel WEDINOS nodi opioidau synthetig annisgwyl a chefnogi systemau rhybuddio lleol

Amnewid Cynhyrchion Fepio CBD/THC a Chanabis gyda Gweithyddion Derbynyddion Canabinoid Synthetig (SCRAs)

Rhwng Ebrill 2025 a Mawrth 2026, derbyniodd WEDINOS 312 o samplau a gyflwynwyd fel rhai a oedd yn cynnwys tetrahydrocannabinol (THC), cannabidiol (CBD), canabis, crynodiadau canabis neu gynhyrchion fepio canabinoid a fwriadwyd ar gyfer fepio.

O'r rhain, canfuwyd bod 43% (n=134) yn cynnwys un neu fwy o weithyddion derbynyddion canabinoid synthetig (SCRAs) naill ai yn lle, neu ochr yn ochr â'r canabinoidau disgwylidig. Mae hyn yn cynrychioli lefel barhaus a sylweddol o amnewid o fewn y farchnad fepio canabinoid anghyfreithlon.

Ymhlith y SCRAs a nodwyd amlaf yn y cyflwyniadau hyn roedd:

- MDMB-4en-PINACA
- 5F-ADB
- ADB-BUTINACA
- MDMB-INACA
- 4F-MDMB-BINACA

Mae'r canfyddiadau hyn yn gyson â thueddiadau rhyngwladol ehangach a nodwyd gan Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar Gyffuriau a Throseddau (UNODC), Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA) a Sefydliad Iechyd y Byd (WHO), sydd i gyd wedi tynnu sylw at esblygiad ac arallgyfeirio parhaus y farchnad canabinoid synthetig.

Cynhyrchion Fepio Ffug

Mae canfyddiadau WEDINOS yn parhau i ddangos y gall cynhyrchion a werthir fel cynhyrchion fepio THC, CBD neu ganabinoid gynnwys sylweddau heblaw'r rhai a ddisgwylir.

Roedd rhai cynhyrchion a gafodd eu marchnata fel cynhyrchion fepio canabinoid yn cynnwys SCRAs yn hytrach na chanabinoidau sy'n digwydd yn naturiol.

Dadansoddodd astudiaeth gan Craft et al. gynhyrchion fepio o ffynonellau anghyfreithlon a werthwyd fel cynhyrchion sy'n seiliedig ar ganabis. Er bod tystysgrifau dadansoddi yn honni bod canabinoidau lled-synthetig yn bresennol gyda'r cynhyrchion fel:¹⁹

- Hexahydrocannabinol (HHC)
- Hexahydrocannabiphorol (HHC-P)
- Tetrahydrocannabiphorol (THC-P)
- Tetrahydrocannabinol acetate ester (THC-O)

Nododd dadansoddiad labordy SCRAs o fewn yr holl gynhyrchion a ddadansoddwyd yn hytrach na'r canabinoidau a hysbysebwyd.

Mae adroddiadau EUDA ac UNODC wedi nodi'n yr un modd fod canabinoidau lled-synthetig a chynhyrchion canabinoid ffug ar gael yn gynyddol o fewn marchnadoedd Ewropeaidd a rhyngwladol; gyda phryderon sylweddol ynghylch camlabelu, halogiad cynnyrch a chynnwys SCRAs hynod gryf.

19 Craft, S. et al. (2025) 'Detection and quantification of synthetic cannabinoids in seven illicit disposable vaping products', *Addiction*. Ar gael yn: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/add.16671> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

Mae hyn yn peri pryder pwysig i iechyd y cyhoedd oherwydd gall unigolion heb yn wybod iddynt amlyncu canabinoidau synthetig hynod gryf tra'n credu eu bod yn defnyddio cynhyrchion sy'n deillio o ganabis.

Gweithyddion Derbynyddion Canabinoid Synthetig (SCRAs)

Ar hyn o bryd mae SCRAs yn cynrychioli un o'r grwpiau mwyaf o ran maint a mwyaf amrywiol yn gemegol o sylweddau seicoweithredol newydd (NPS) sy'n cael eu monitro'n rhyngwladol.

Mae'r term "canabinoidau synthetig" yn cyfeirio at gyfansoddion synthetig sy'n gallu rhwymo i un neu'r ddau dderbynydd canabinoid, CB1 a CB2. Fodd bynnag, er eu bod yn aml yn cael eu disgrifio ar lafar fel "canabis synthetig", mae SCRAs yn wahanol iawn i ganabinoidau sy'n digwydd yn naturiol o ran ffarmacoleg a gwenwyndra.

Yn wahanol i tetrahydrocannabinol (THC), sy'n gweithredu'n bennaf fel gweithydd rhannol ar y derbynydd CB1, mae'r rhan fwyaf o SCRAs yn gweithredu fel gweithyddion llawn gyda chyswllt ac effeithiolrwydd rhwymo derbynyddion llawer uwch. Mae hyn yn arwain at actifadu derbynyddion canabinoid cryfach a pharhaus yn aml na'r hyn a gynhyrchir gan ganabis.

Mae canabis naturiol yn cynnwys mwy na 100 o ganabinoidau, gan gynnwys THC a channabidiol (CBD), a all addasu a gwrthbwyso rhai effeithiau seicoweithredol ac andwyol. Mewn cyferbyniad, mae cynhyrchion sy'n cynnwys SCRA yn aml yn cynnwys dim ond un neu sawl cyfansoddyn synthetig hynod gryf heb gymedroli canabinoidau fel CBD. Mae hyn yn cyfrannu at fwy o ragweladwydd a gwenwyndra cynyddol.

Dangosodd ymchwil gwyliadwriaeth gwenwyno Ewropeaidd a adolygwyd gan gymheiriaid a gymharodd amlygiad unigol i ganabis ag amlygiad unigol i SCRA fod amlygiad i SCRA yn gysylltiedig â chyfraddau sylweddol uwch o:²⁰

- Aflonyddwch meddwl
- Ffitiau
- Coma
- Bradycardia
- Tawelyddu difrifol a llai o ymwybyddiaeth
-

Mae'r canfyddiadau hyn yn atgyfnerthu tystiolaeth bod SCRAs yn cyflwyno risgiau gwenwyndra aciwt llawer mwy na chanabis naturiol.

Yn dibynnu ar y sylwedd, y fformiwleiddiad, a'r llwybr gweinyddu, gall SCRAs hefyd ddangos dechrau gweithredu cyflymach a hyd gweithredu hirach na chanabis.

20 Tait, R.J., Caldicott, D., Mountain, D., Hill, S.L. a Lenton, S. (2016) 'A systematic review of adverse events arising from the use of synthetic cannabinoids and their associated treatment', *Clinical Toxicology*, 54(1), pp. 1-13. doi: 10.3109/15563650.2015.1110590.

Fepio SCRA (yn Fwriadol...neu'n Anfwriadol)

Gall fepio SCRA gynyddu effeithiau cyflym a gwenwynig iawn. Pan gânt eu hanadlu drwy ddyfeisiau fepio, mae SCRA wedi'u haerosoleiddio yn cael eu hamsugno'n gyflym drwy gylchrediad yr ysgyfaint ac yn mynd i mewn i'r llif gwaed yn uniongyrchol, gan osgoi metaboledd cynnig cyntaf. Gall hyn achosi meddwdod sydyn a dwys o fewn eiliadau i funudau.

O'i gymharu ag ysmegu, gall fepio ddarparu crynodiadau uwch o sylweddau actif fesul anadliad, tra'n cynnig adborth synhwyraidd cyfyngedig i ddefnyddwyr ynghylch titradiad dos. Mae hyn yn cynyddu'r risg o orddos yn sylweddol, yn enwedig pan nad yw defnyddwyr yn ymwybodol bod y cynnyrch yn cynnwys SCRA cryf yn hytrach na chanabis neu CBD.

Mae tystiolaeth ryngwladol gynyddol yn awgrymu y gallai cetris fepio a brynir neu sy'n cael ei farchnata fel rhai sy'n cynnwys THC, CBD neu ganabinoidau lled-synthetig gynnwys SCRA cryf yn lle hynny. Mae effeithiau andwyol a adroddwyd yn rhyngwladol yn cynnwys:²¹

- Gorbryder a phanig difrifol
- Seicosis
- Rhithweledigaethau
- Ffitiau
- Crychguriadau'r galon
- Syncope
- Fertigo
- Cyfog a chwydu
- Cymhlethdodau cardiofasgwlaidd

Mae EUDA wedi tynnu sylw at bryderon cynyddol ynghylch SCRA hynod gryf sy'n ymddangos mewn cynhyrchion fepio oherwydd eu bod yn hawdd eu cuddio, eu cyflawni'n gyflym a'u risg uwch o wenwyndra.

Fepio a Risgiau Ychwanegol

Gall fepio gyflwyno SCRA yn gyflym ac yn effeithlon i'r llif gwaed.

Lle mae SCRA yn bresennol mewn cynhyrchion fepio, gall unigolion anadlu symiau mwy nag a fwriadwyd cyn adnabod effeithiau annisgwyl.

Gall y cyfuniad o gryfder uchel, cyflwyno cyflym ac ansicrwydd ynghylch cyfansoddiad y cynnyrch gynyddu'r risg o feddwdod difrifol.

21 Dines, A.M. et al. (2015) 'Acute recreational drug and new psychoactive substance toxicity in Europe: 12 months data collection from the European Drug Emergencies Network (Euro-DEN)', *Clinical Toxicology*, 53(9), pp. 893-900. doi: 10.3109/15563650.2015.1088157.

Negeseuon Lleihau Niwed

Ar gyfer unigolion sy'n defnyddio cynhyrchion fepio cannabis neu ganabinoid:

- Byddwch yn ymwybodol y gall cynhyrchion a werthir fel cynhyrchion fepio THC, CBD neu ganabis gynnwys sylweddau annisgwyl
- Dechreuwch gyda swm bach wrth ddefnyddio cynnyrch newydd neu anghyfarwydd
- Osgowch ddefnyddio ar eich pen eich hun
- Osgowch gyfuno sylweddau ag alcohol neu gyffuriau eraill
- Ceisiwch sylw meddygol os bydd effeithiau difrifol neu annisgwyl yn digwydd
- Defnyddiwch wasanaethau gwirio cyffuriau lle bo modd

Crynodeb

Nododd WEDINOS SCRA's mewn 43% o samplau a gyflwynwyd fel cynhyrchion fepio THC, CBD, cannabis neu ganabinoid.

Mae'r canfyddiadau hyn yn dangos bod amnewid cyffuriau'n parhau o fewn y farchnad cannabinoidau anghyfreithlon ac yn atgyfnerthu pwysigrwydd gwirio cyffuriau, ymwybyddiaeth y cyhoedd a negeseuon lleihau niwed.

Mae presenoldeb SCRA's mewn cynhyrchion a werthir fel cynhyrchion fepio cannabinoid yn parhau i fod yn bryder iechyd y cyhoedd pwysig oherwydd y potensial i unigolion amlyncu cannabinoidau synthetig hynod gryf heb yn wybod iddynt.

MDMB-4en-PINACA

Roedd MDMB-4en-PINACA yn parhau i fod yn un o'r SCRA's a nodwyd amlaf o fewn cyflwyniadau WEDINOS yn ystod y cyfnod adrodd.

Mae MDMB-4en-PINACA yn weithydd derbynnwydd cannabinoid synthetig hynod gryf sy'n perthyn i'r teulu indazole-3-carboxamide. Mae'n rhan o genhedlaeth newydd o SCRA's sy'n gysylltiedig fwyfwy â digwyddiadau gwenwyndra difrifol yn rhyngwladol.

Mae astudiaethau arbrofol a thocsicolegol yn dangos bod MDMB-4en-PINACA yn dangos cyswllt ac effeithiolrwydd eithriadol o uchel ar dderbynyddion CB1 ac yn parhau i fod yn weithredol ar grynodiadau isel iawn.

Oherwydd ei gryfder a'i weithgarwch gweithydd llawn, mae amlygiad yn cario risg gorddos sylweddol a gall achosi:

- Aflonyddwch meddwl difrifol
- Tachycardia
- Ffitiau
- Rhithweledigaethau
- Seicosis aciwt
- Colli ymwybyddiaeth

Mae dogfennaeth adolygiad beirniadol WHO ac astudiaethau tocsicoleg a adolygwyd gan gymheiriaid wedi cysylltu MDMB-4en-PINACA â nifer o dderbyniadau i'r ysbyty a marwolaethau yn rhyngwladol. O fewn y Deyrnas Unedig, mae MDMB-4en-PINACA yn cael ei reoli fel sylwedd Dosbarth B o dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

WEDINOS

Casglu • Profi • Hysbysu

SCRAs MEWN CYNHYRCHION CANABIS A FEPYS (VAPES)

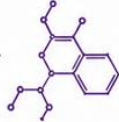
BETH MAE WEDINOS YN EI WELD A SUT I GADW'N FWY DIOGEL

Mae canabinoidau synthetig hynod gryf yn cael eu canfod yn gynyddol mewn cynhyrchion sy'n cael eu gwerthu fel THC, CBD a fepys canabis.

BETH YW SCRAs?

Mae Agonyddion Derbynydd Canabinoid Synthetig (SCRAs) yn gemegau a gynhyrchir mewn labordy sydd wedi'u cynllunio i actifadu derbynyddion canabinoid yn yr ymennydd.

Er eu bod weithiau'n cael eu galw'n "ganabis synthetig", nid canabis mohonynt a gallant ymddwyn mewn ffyrdd gwbl wahanol.

SUT MAE SCRAs YN WAHANOL I THC / CANABIS

	CANABIS / THC	vs.	SCRAs
	Mae THC yn agonydd rhannol ar dderbynyddion CB1		Mae'r rhan fwyaf o SCRAs yn agonyddion llawn
	Fel arfer yn cynnwys THC, CBD a chanabinoidau eraill		Yn aml yn cynnwys un cemegyn hynod gryf yn unig
	Mae'r effeithiau'n fwy rhagweladwy		Mae'r effeithiau'n llawer llai rhagweladwy
	Risg is o wenwyntra gorddos		Risg llawer uwch o wenwyntra
	Dechrau'r effeithiau'n arafach ac yn haws addasu'r dos		Gall effeithiau cyflym a dwys ddigwydd

PAM MAE SCRAs YN FWY PERYGLUS

- Gall SCRAs achosi:
 - Colli ymwybyddiaeth
 - Pryder difrifol a phanig
 - Rhithweledigaethau a seicosis
 - Trawiadau
 - Cyfradd curiad y galon gyflym a phroblemau cardiofasgwlaidd
 - Seddiad difrifol a choma

PAM MAE ANWEDDU SCRAs YN RISG UCHEL

Pan gânt eu hanadlu drwy ddyfeisiau fepio:

- Gall effeithiau ddigwydd o fewn eiliadau.
- Mae'n anodd amcangyfrif y dos.
- Gall cynhyrchion gynnwys crynodiadau hynod uchel.
- Efallai na fydd defnyddwyr yn sylweddoli bod y fep yn cynnwys SCRAs.

GALL EFFEITHIAU GYNNWYS:

Mae EUDA wedi tynnu sylw at bryder cynyddol ynghylch SCRAs hynod gryf mewn cynhyrchion fepio oherwydd eu bod yn hawdd eu cuddio ac yn gysylltiedig â mwy o wenwyntra.

Gall anweddu SCRAs gyflwyno'r sylweddau hyn yn gyflym ac yn fwy perylus na llwybrau defnyddio traddodiadol. Gall effeithiau dechrau cyn i'r unigolyn sylweddoli ei fod wedi meddwi, gan gynyddu'r risg o niwed difrifol.

SUT I GADW'N FWY DIOGEL

PRIF FFYNONELLAU

- Snyddfa'r Cenhadaodd Unedig ar Gyffuriau a Throseddau (UNODC)
- Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA)
- Adroddiad Cyffuriau Ewropeaidd 2025
- Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) - Pwyllgor Arbenigol ar Delbysiaeth ar Gyffuriau
- Craft et al. - Dadansoddiad o gynhyrchion fep canabinoid anghyfreithlon
- Dines et al. - Data tocusegfaidd Ewropeaidd
- Adams et al. - Agonyddion derbynydd canabinoid synthetig
- Gwasanaeth Gwirio Cyffuriau WEDINOS

Am ragor o wybodaeth am SCRAs a gwasanaeth gwirio cyffuriau, ewch i: wedinos.wales

CEISWCH GYMORTH MEDDYGOL BRYD OS BYDD RHYWUN YN PROFI:

Os ydych yn pryderu am orddos, ffoniwch 999 ar unwaith.

Mae nalonone yn achub bywydau. Cariwch ef. Gallwch achub bywyd.

BETH MAE WEDINOS YN EI WELD

Rhwng Ebrill 2025 a Mawrth 2026:

- Cyflwynwyd 312 o samplau fel: THC, CBD, canabis, crynodiadau canabis a chynhyrchion fep canabinoid.
- **Reedd 43% (134 sampl)** yn cynnwys un neu fwy o SCRAs yn lle'r canabinoidau disgwylidiedig neu ochr yn ochr â hwy.

Y SCRAs MWYAF CYFFREDIN A NODWYD

- MDMB-4en-PINACA
- 5F-ADB
- ADB-BUTINACA
- MDMB-INACA
- 4F-MDMB-BINACA

NEGES ALLWEDDOL

Gall llawer o bobl gredu eu bod yn defnyddio cynhyrchion fepio sy'n cynnwys:

ond gall dadansoddiad labordy nodi SCRAs hynod gryf yn lle hynny.

LABELU TWYLLODRUS MEWN CYNHYRCHION FEP ANGHYFREITHLON

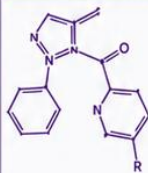
Mae ymchwil yn dangos y gall cynhyrchion sy'n cael eu gwerthu fel rhai sy'n cynnwys canabinoidau lled-synthetig megis HHC, HHC-P, THC-P, THC-O gynnwys sylweddau seicoweithredol hollol wahanol.

Canfu astudiaeth gan Craft et al. fod pob fep a ddadansoddwyd oedd yn cael ei farchnata fel pe bai'n cynnwys y canabinoidau hyn, mewn gwirionedd yn cynnwys SCRAs.

Mae EUDA ac UNODC hefyd yn adrodd am gynydd yn argaeledd cynhyrchion canabinoid ffug, camlabelu, a SCRAs hynod gryf.

MDMB-4en-PINACA: PRYDER ALLWEDDOL

Mae MDMB-4en-PINACA yn parhau i fod yn un o'r SCRAs a ganfyddir amlaf gan WEDINOS.

- Hynod gryf
- Yn weithredol mewn crynodiadau isel iawn
- Wedi'i gysylltu'n rhyngwladol â:
 - Derbyniadau i'r ysbyty
 - Trawiadau
 - Seicosis
 - Marwolaethau

Mae'n rhan o genhedlaeth newydd o SCRAs sydd wedi'u cysylltu â digwyddiadau gwenwyntra difrifol ledled y byd.

WEDINOS - Casglu • Profi • Hysbysu

Gwasanaeth gwirio cyffuriau annibynnol a gwasanaeth rhybuddio cynnar sy'n gweithio i leihau niwed yn ein cymunedau.

Y Farchnad Bensodiasepin Anghyfreithlon: Diazepam

Mae Bensodiasepinau yn ddosbarth o feddyginiaethau seicoweithredol a ragnodir yn eang a ddefnyddir i reoli gorbryder, methu cysgu, ffitiau, sbasmau cyhyrol a diddyfnu o alcohol. Mae Diazepam yn un o'r bensodiasepinau mwyaf adnabyddus ac fe'i defnyddir yn glinigol oherwydd ei briodweddau lleihau gorbryder, tawelydd, gwrth-ddirdynnol ac ymlaciwr cyhyrau.

Mae Bensodiasepinau yn gweithredu fel trosiaduron alosterig positif ar y derbynnydd GABA-A, gan wella niwrodrosoglwyddiad ataliol yn prif system nerfol. Mae hyn yn cynhyrchu effeithiau tawelu a llonyddu, ond mae hefyd yn cyfrannu at risgiau gan gynnwys goddefgarwch, dibyniaeth, diddyfnu, nam ar gydlynid, tananadlu pan gaiff ei gyfuno ag iselyddion eraill a gorddos wrth ddefnyddio amryw o gyffuriau.

Diazepam

Mae gan Diazepam gyfnod gweithredu cymharol hir ac mae'n cynhyrchu metabolion gweithredol, sy'n golygu y gall effeithiau barhau a chronni gydag ailadrodd dosio. Gall rhoi'r gorau i'r cyffur yn sydyn ar ôl defnydd parhaus arwain at symptomau diddyfnu, gan gynnwys gopryder, methu cysgu, aflonddwch meddwl ac, mewn achosion difrifol, ffitiau.

Bensodiasepinau a'r Farchnad Anghyfreithlon

Er bod gan bensodiasepinau ddefnyddiau therapiwtig cyfreithlon, mae'r DU yn parhau i brofi marchnad anghyfreithlon sylweddol sy'n cynnwys meddyginiaethau wedi'u dargyfeirio, tabledi ffug a bensodiasepinau newydd. Mae'r cynhyrchion hyn yn cael eu gwerthu'n gyffredin fel diazepam, alprazolam, neu feddyginiaethau cyfarwydd eraill, ond gallant gynnwys sylweddau gwahanol, cryfderau gwahanol neu ddim cynhwysyn fferyllol gweithredol o gwbl.

Mae'r set ddata WEDINOS gyfredol yn dangos esblygiad parhaus y farchnad bensodiasepin anghyfreithlon, gyda chynnydd mewn nifer y tabledi ffug sy'n cynnwys bensodiasepinau newydd yn hytrach na diazepam ei hun. Goddiweddodd ethylbromazolam bromazolam fel y bensodiasepin newydd mwyaf amlwg a nodwyd yn ystod y cyfnod adrodd, gan awgrymu arallgyfeirio ac addasu parhaus o fewn cadwyni gweithgynhyrchu a chyflenwi anghyfreithlon. Gall y sylweddau hyn fod yn sylweddol wahanol i diazepam o ran cryfder, dechrau a hyd eu gweithredu, gan gynyddu'r risgiau o dawelyddu gormodol, amnesia, amhariad ymwybyddiaeth, cwympiadau, tananadlu a gwenwyndra wedi'i oedi, yn enwedig pan gânt eu cyfuno ag opioidau, alcohol neu gabapentinoids.

Mae Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd wedi tynnu sylw at y ffaith bod bensodiasepinau newydd ac anghyfreithlon ar gael yn barhaus ar draws Ewrop, gan gynnwys cynhyrchion a werthir fel meddyginiaethau ffug a sylweddau a ddefnyddir i wella neu ymestyn effeithiau cyffuriau eraill. Mae Pwyllgor Arbenigol ar Ddibyniaeth ar Gyffuriau WHO hefyd wedi adolygu bensodiasepinau sy'n dod i'r amlwg fel bromazolam, gan nodi tystiolaeth o weithgynhyrchu cudd, cynhyrchion fferyllol ffug a risg i iechyd y cyhoedd.

Mae data Arolwg Troseddau'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS) yn parhau i ddangos defnydd anfeddygol o dawelyddion o fewn y darlun ehangach o ran defnyddio cyffuriau yng Nghymru a Lloegr. Fodd bynnag, nid yw'r data hyn yn nodi bensodiasepinau ar wahân fel dosbarth cyffuriau penodol. Mae data diweddaraf CSEW yn nodi bod 8.7% o oedolion 16–59 oed wedi defnyddio unrhyw gyffur yn ystod y flwyddyn ddiwethaf (y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2025).

Marwolaethau sy'n Gysylltiedig â Bensodiasepin

Mae bensodiasepinau yn parhau i gyfrannu at farwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau. Adroddodd yr ONS fod 5,448 o farwolaethau yn gysylltiedig â gwenwyno drwy gyffuriau yng Nghymru a Lloegr wedi'u cofrestru yn 2023, y nifer uchaf ers i gofnodion ddechrau. Mae bensodiasepinau a bensodiasepinau newydd yn peri pryder arbennig lle maent yn digwydd ochr yn ochr ag opioidau, alcohol, gabapentinoids neu iselyddion eraill y brif system nerfol.

Amnewid Cyffuriau yn y Farchnad Diazepam Anghyfreithlon

Nodwedd hollbwysig o'r farchnad diazepam anghyfreithlon yw amnewid. Mae samplau a gyflwynir fel diazepam yn aml yn cynnwys bensodiasepinau eraill neu analogau bensodiasepin newydd. Mae'r rhain yn cynnwys ethylbromazolam, bromazolam, etizolam, clonazolam, clobromazolam ac eraill. Gall y sylweddau hyn fod yn wahanol i diazepam o ran cryfder, dechrau, hyd a gwenwyndra, gan greu ansicrwydd sylweddol i bobl sy'n credu eu bod yn cymryd diazepam.

Ers 2023, mae WEDINOS hefyd wedi nodi nitasenau mewn rhai tabledi a gyflwynwyd fel diazepam neu bensodiasepinau eraill. Nid bensodiasepinau yw nitasenau. Maent yn opioidau synthetig hynod gryf. Mae eu presenoldeb mewn tabledi tawelydd ffug yn peri pryder arbennig oherwydd efallai na fydd pobl sy'n defnyddio'r cynnyrch yn disgwyl effeithiau opioid nac yn cario naloxone. Mae Iechyd Cyhoeddus yr Alban wedi adrodd yn yr un modd bod nitasenau yn cael eu camwerthu fel cyffuriau eraill, gan gynnwys bensodiasepinau.

WEDINOS: Samplau a Gyflwynwyd fel Diazepam, Ebrill 2025 i Fawrth 2026

Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026, derbyniodd WEDINOS 1,769 o samplau a gyflwynwyd fel diazepam.

O fewn y samplau hyn, nodwyd 42 o sylweddau naill ai ar eu pen eu hunain neu mewn cyfuniad. Nodwyd diazepam mewn 1,131 o samplau, sy'n cynrychioli 64% o'r samplau a gyflwynwyd fel diazepam.

Y sylweddau a nodwyd amlaf mewn samplau a gyflwynwyd fel diazepam oedd:

Y sylweddau **a nodwyd amlaf** mewn samplau a gyflwynwyd fel diazepam oedd:

Sylwedd a nodwyd	Nifer	Canran y cyflwyniadau diazepam
Diazepam	1,131	64.0%
Ethylbromazolam	323	18.3%
Bromazolam	161	9.1%
Dim cydran actif wedi'i nodi	38	2.1%
Paracetamol	36	2.0%
Etizolam	20	1.1%
Clonazolam	19	1.1%
Clobromazolam	16	0.9%
Metonitazene	9	0.5%

Ethylbromazolam²² felly oedd yr amnewidyn bensodiasepin newydd a nodwyd amlaf mewn samplau a gyflwynwyd fel diazepam, ac yna bromazolam. Mae hyn yn wahanol i'r cyfnod adrodd blaenorol, lle'r oedd bromazolam yn fwy amlwg.

Mae ymddangosiad ethylbromazolam fel y bensodiasepin newydd mwyaf amlwg a nodwyd gan WEDINOS yn cynrychioli un o'r datblygiadau mwyaf arwyddocaol o fewn y farchnad bensodiasepin anghyfreithlon yn ystod 2025–2026. Mae'r canfyddiad yn awgrymu addasu parhaus cadwyni gweithgynhyrchu a chyflenwi anghyfreithlon ac yn tynnu sylw at natur gynyddol ddeinamig y farchnad tawelyddion ffug. Gall unigolion sy'n prynu sylweddau a werthir fel diazepam gael eu hamlygu i gyfansoddion â phroffiliau cryfder, hyd gweithredu a gwenwyndra gwahanol iawn, gan gynyddu'r risgiau o dawelydd gormodol, amnesia, cwympiadau, dibyniaeth, tananadlu a gorddos, yn enwedig pan gânt eu cyfuno ag opioidau, alcohol neu gabapentinoids.

Hefyd, nododd WEDINOS nitasenau mewn 9 sampl a gyflwynwyd fel diazepam, sy'n cynrychioli 0.5% o'r cyflwyniadau diazepam. Roedd y naw yn cynnwys metonitazene ac fe'u nodwyd i gyd ochr yn ochr â bromazolam. Roedd un sampl hefyd yn cynnwys pregabalin ac N-desethyl metonitazene.

22 Y Cyngor Cyngorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (2026) *Ethylbromazolam: Review of the Evidence on its Use and Harms*. London: Home Office. Ar gael yn: [ACMD Ethylbromazolam Review](#) (Cyrchwyd 1 Mehefin 2026).

Gwahaniaethau Rhwng Nitasenau a Diazepam

Mae diazepam yn gweithredu'n bennaf trwy system derbynyddion GABA-A, gan gynhyrchu effeithiau tawelydd, lleihau gorbryder ac ymlacio'r cyhyrau. Mae nitasenau yn gweithredu'n bennaf ar dderbynyddion μ -opioid a gallant achosi tananadlu dwys. Mae'r gwahaniaeth ffarmacolegol hwn yn hollbwysig, gall person sy'n bwriadu cymryd diazepam gael ei amlygu'n anfwriadol i opioid cryf ac efallai na fydd yn adnabod arwyddion gorddos opioid.

Mae nitasenau yn gysylltiedig â gwenwyndra difrifol a risg gorddos angheuol, yn enwedig pan gânt eu cyfuno â bensodiasepinau, alcohol, gabapentinoids neu iselyddion eraill. Mae UNODC ac EUDA ill dau wedi tynnu sylw at dwf opioidau synthetig a sylweddau seicoweithredol newydd fel pryderon iechyd y cyhoedd mawr.

Deddfwriaeth y DU ar Bensodiasepinau ac Analogau

Yn y DU, mae diazepam a llawer o bensodiasepinau sefydledig yn cael eu rheoli fel cyffuriau Dosbarth C o dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 ac fe'u rhestrir o dan Reoliadau Camddefnyddio Cyffuriau 2001. Mae nifer o bensodiasepinau newydd wedi cael eu rheoli ers hynny wrth i niwed ddod i'r amlwg.

Cryfder, Dechreuad a Hyd

Mae cryfder yn cyfeirio at faint o gyffur sydd ei angen i gynhyrchu effaith. Mae dechreuad yn cyfeirio at ba mor gyflym y mae effeithiau'n dechrau ar ôl eu defnyddio. Mae hyd yn cyfeirio at ba mor hir y mae effeithiau'n para. Mae'r priodweddau hyn yn amrywio ar draws bensodiasepinau a bensodiasepinau newydd.

Mewn marchnad anghyfreithlon lle mae tabledi yn aml yn cael eu disodli, gall pobl, heb yn wybod iddynt, amlyngu sylwedd sy'n gryfach, yn gweithredu'n gyflymach, yn para'n hirach neu'n wahanol yn ffarmacolegol i diazepam. Mae hyn yn cynyddu'r risg o dawelyddu gormodol, llewygu, anaf, dibyniaeth, diddychu, gwenwyndra aml-gyffuriau a gorddos.

Iechyd y Cyhoedd a Lleihau Niwed

Mae data WEDINOS yn dangos nad yw samplau a brynir fel diazepam yn aml yn cynnwys diazepam yn unig. Mae rhai yn cynnwys bensodiasepinau eraill, bensodiasepinau newydd, dim cydran weithredol, neu'n fwy anaml, opioidau synthetig cryf fel metonitazene.

Mae gwasanaethau gwirio cyffuriau fel WEDINOS yn parhau i fod yn hanfodol oherwydd eu bod yn:

- nodi amnewidiadau peryglus a sylweddau datblygol
- llywio rhybuddion iechyd y cyhoedd ac ymwybyddiaeth glinigol
- cefnogi negeseuon lleihau niwed
- darparu gwybodaeth i wasanaethau triniaeth, allgymorth a gofal brys

Mewn marchnad bensodiasepin anghyfreithlon sy'n gynyddol anrhagweladwy, mae data gwirio cyffuriau cywir yn ganolog i leihau niwed y gellir ei osgoi.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Casglu • Profi • Hysbysu

Y FARCHNAD DIAZEPAM ANGYFREITHLON

Yr hyn y mae WEDINOS yn ei weld a sut i gadw'n fwy diogel

Gall tabledi ffug a werthir fel diazepam neu bensodiasepinau eraill gynnwys sylweddau gwahanol, cryfderau gwahanol, dim cynhwysyn actif neu hyd yn oed opioidau synthetig hynod gryf.

BETH YW DIAZEPAM?

Mae diazepam yn feddyginiath bensodiasepin a ddefnyddir yn glinigol ar gyfer gorbryder, insomnia, ffitiau, sbasmau cyhyrau a diddyfnu alcohol.

Gorbryder

Insomnia

Ffitiau

Sbasmau
cyhyrau

Diddyfnu
alcohol

Mae bensodiasepinau yn gwella effeithiau GABA yn yr ymennydd, gan arwain at effeithiau tawelu a llonyddu.

MAE'R RISGIAU'N CYNNWYS:

- Tawelyddu ac amhariad ar gydsymud
- Dibyniaeth a diddyfnu (gorbryder, insomnia, agitation, seizures)
- Llewygu a phroblemau cof
- Risg o dananadlu/gorddos, yn enwedig pan gaiff ei gymysgu ag iselyddion eraill

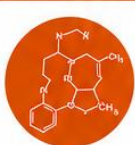
Y FARCHNAD DIAZEPAM ANGYFREITHLON

Gall llawer o tabledi a werthir fel diazepam, Xanax® neu alprazolam gynnwys gwahanol bensodiasepinau (gan gynnwys bensodiasepinau newydd), gwahanol gryfderau, dim cynhwysyn actif, neu opioidau synthetig cryf fel nitasenau. Nid yw'n bosibl canfod hyn yn ôl sut olwg, blas na arogl sydd ar tabled; yw'r unig ffordd i wybod yw drwy wirio'r cyffuriau.

Gall tabledi edrych yr un fath, blasu'n un fath ac aroglir'un fath – dim ond gwirio cyffuriau sy'n dweud y gwir wrthyh.

NITASENAU MEWN "DIAZEPAM"

Nododd WEDINOS fod metonitazen mewn 9 sampl a gyflwynwyd fel diazepam.

- Nid bensodiasepinau yw nitasenau; maent yn opioidau synthetig hynod o gryf.
- Maent yn gallu cael effeithiau opioid gryfach ac achosi tananadlu dwys a gorddos anghueol.

Efallai na fydd rhywun sy'n disgwyl diazepam yn adnabod symptomau gorddos opioid neu'n cario nalocson.

YR HYN Y MAE WEDINOS YN EI WELD

Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026,

1,769 o samplau were submitted as diazepam.

42 o sylweddau were identified either alone or in combination.

Nodwyd diazepam mewn **1,131** o samplau, sef **64%** o'r samplau a gyflwynwyd fel diazepam.

Y SYLWEDDAU A NODWYD AMLAF MEWN SAMPLAU A GYFLWYNYDD FEL DIAZEPAM

Sylwedd a nodwyd	Nifer y samplau	% o gyflwyniadau diazepam
Diazepam	1,131	64.0%
Ethylbromazolam	323	18.3%
Bromazolam	161	9.1%
Dim cydran actif wedi'i nodi	38	2.1%
Paracetamol	36	2.0%
Etizolam	20	1.1%
Clonazolam	19	1.1%
Clobromazolam	16	0.9%
Metonitazene	9	0.5%

Ethylbromazolam was the most common novel benzodiazepine found, followed by bromazolam. WEDINOS identified metonitazene (a nitazene opioid) in 9 samples – all alongside bromazolam.

PAM MAE HYN YN RISG UCHEL

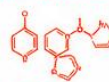
Gall tabledi bensodiasepin ffug fod yn gryfach, gweithredu'n gyflymach, para'n hirach neu gael effeithiau hollol wahanol.

MAE'R RISGIAU'N CYNNWYS:

- Tawelyddu gormodol a llewygu
- Colli cof a dryswch
- Gorddos a thananadlu
- Dibyniaeth ac anhawster diddyfnu
- Rhyngweithiadau peryglus ag alcohol, opioidau, pregabalin a chyffuriau eraill

GWAHANAETHAU: NITASENAU vs DIAZEPAM

NITASENAU
(e.e. metonitazen)

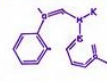
Yn gweithredu ar dderbynyddion opioid

Gall achosi tananadlu dwys a gorddos

Yn gysylltiedig ag oordded uchel a marwoldebau

Yn arbennig o beryglus pan gaiff ei gymysgu ag iselyddion eraill

DIAZEPAM
(bensodiasepin)

Yn gweithredu ar dderbynyddion GABA-A

Yn achosi tawelyddu, lleluddu pryder a lleiddu sbasmau cyhyrau

Mae gorddos yn cynyddu pan gaiff ei gymysgu ag iselyddion eraill

VS

DEDDFWRIAETH Y DU

Mae diazepam a llawer o bensodiasepinau eraill a reolir fel Dosbarth C dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 a Rheoliadau Camddefnyddio Cyffuriau 2001. Gallai gwerthu neu gyflenwi heb is-dreth fod yn drosedd difrifol â chosbau trom.

PAM MAE GWIRIO CYFFURIAU YN BWYSIG

Mae gwirio cyffuriau yn helpu i adnabod sylweddau, liehau niwed, darparu rhybuddion cyhoeddus a gwybodaeth am y farchnad am yr hyn sydd mewn cyffuriau anghyfreithlon.

Y DDELLW FESUL MAWR

Yn fyd-eang, mae mwy a mwy o gyffuriau yn cynnwys bensodiasepinau newydd, cyffuriau ffug, opioidau cryfach a chynhwysion na chaiff eu datgan – sy'n peri risgiau sylweddol i iechyd y cyhoedd.

SUT I GADW'N FWY DIOGEL

Tybiwch nad yw tabledi o bosibl yn cynnwys diazepam na'r bensodiasepin rydych chi'n ei dd disgwyl.

Dechreuwch gyda swm llai nag arfer.

Osgowch gymysgu ag alcohol, opioidau, pregabalin neu iselyddion eraill.

Osgowch ei ddefnyddio ar eich pen eich hun.

Carwch nalocson os yw'n bosibl bod opioidau yn bresennol.

Defnyddiwch wasanaethau gwirio cyffuriau lle bo modd.

Byddwch yn ofalus wrth gymryd dos dro ar ôl tro ac ail-ddosio.

CEISIWCH GYMORTH BRYD OS BYDD RHYWUN:

Yn anadlu'n annormal

Yn anodd ei ddefro neu'n anymatebol

Yn llewygu neu'n troi'n las/llwyd

Yn cael ffitiau

Os ydych chi'n poeni am orddos, ffoniwch 999 ar unwaith. Mae Nalocson yn achub bywydau.

PRIF FFYNONELLAU

- ONS deaths related to drug poisoning in England and Wales, 2023
- EUDA European Drug Report 2025
- WHO Expert Committee on Drug Dependence
- UNODC Early Warning Advisory

- Deddf Camddefnyddio Cyffuriau'r Swyddfa Gartref 1971 a Rheoliadau Camddefnyddio Cyffuriau 2001
- Public Health Scotland nitazenes and other opioids alerts

- WEDINOS Drug Checking Service (data: April 2025 – March 2026)

Am ragor o wybodaeth am diweddariadau, rhybuddioedd a chynghor diogelwch:
wedinos.wales

Naloxone

Mae naloxone yn wrthweithydd opioid byr-weithredol (meddyginiaeth sy'n rhwystro opioidau dros dro fel heroin, fentanyl neu fethadon rhag gweithredu ar dderbynyddion opioid yn yr ymennydd) a ddefnyddir i wrthdroi tananadlu a achosir gan opioidau. Yng Nghymru, mae naloxone i'w gymryd gartref ar gael fel pigiad mewngyhyrol Prenoxad a chwistrell Nyxoid drwy'r trwyn.

Negeseuon allweddol

Mae rhaglenni naloxone i'w ddefnyddio gartref yn cael eu cefnogi'n gryf gan dystiolaeth a adolygwyd gan gymheiriaid. Canfu adolygiad systematig eu bod yn lleihau marwolaethau o orddos a bod ganddynt gyfradd isel o ddigwyddiadau niweidiol. Dangosodd prosiect naloxone i'w ddefnyddio gartref yng Nghymru hefyd well gwybodaeth ac ymateb i orddos ymhlith cyfranogwyr, gan gefnogi cyflwyno ehangach.²³

Amser parhad naloxone sy'n cyfyngu arno. Mae ei hanner oes (sef yr amser y mae'n ei gymryd i grynodiad cyffur yn y corff leihau tua 50%) yn cael ei adrodd yn gyffredin fel tua 30–80 munud, tra gall llawer o opioidau, gan gynnwys methadon, buprenorffin, analogau fentanyl a rhai opioidau synthetig cryf, bara'n hirach. Mae hyn yn creu risg o orddos rheolaidd neu weddilliol ar ôl adferiad cychwynnol, yn enwedig pan fo opioidau cyfnod hir neu gryfder uchel yn gysylltiedig. Felly dylai pobl geisio cymorth meddygol brys ar ôl defnyddio naloxone, hyd yn oed pan fydd yr unigolyn yn ymddangos yn gwella.²⁴

Mae opioidau synthetig cryf, gan gynnwys analogau fentanyl, nitasenau ac analogau orffinau, yn cynyddu pwysigrwydd rhoi naloxone yn gyflym, anadliadau achub, dosio ailadroddus a monitro parhaus. Gall y sylweddau hyn arddangos cryfder eithriadol o uchel ar y derbynnydd μ -opioid, sy'n golygu y gall symiau bach iawn achosi tananadlu dwys. Mae tystiolaeth ddiweddar a adolygwyd gan gymheiriaid yn dangos bod naloxone yn parhau i fod yn effeithiol ar gyfer gwenwyno nitasen, ond efallai y bydd angen dosau lluosog neu ailadroddus oherwydd cryfder uchel, gwenwyndra wedi'i oedi, cyd-ddefnyddio â thawelyddion eraill a'r posibilrwydd y gallai rhai opioidau synthetig bara'n hirach na hyd gweithredu naloxone. Mae achosion sy'n ymwneud ag opioidau synthetig hefyd yn aml yn cael eu cymhlethu gan ddefnyddio aml-sylweddau, gan wneud cyflwyniad clinigol ac ymateb i naloxone yn llai rhagweladwy.

Xylazine a medetomidine

Nid opioidau yw xylazine a medetomidine, felly ni fydd naloxone yn gwrthdroi eu heffeithiau tawelyddu, cardiofasgwlaidd na resbiradol yn uniongyrchol. Fodd bynnag, oherwydd y gallent fod yn bresennol ochr yn ochr ag opioidau, dylid rhoi naloxone o hyd lle mae amheuaeth o orddos opioidau²⁵. Gall tawelyddu parhaus, anadlu araf, bradycardia neu orisbwysedd ar ôl naloxone adlewyrchu tawelyddion nad ydynt yn opioidau ac mae angen asesiad meddygol brys.

23 McDonald, R. a Strang, J. (2016) 'Are take-home naloxone programmes effective? Systematic review utilising application of the Bradford Hill criteria', *Addiction*, 111(7), pp. 1177-1187. doi: 10.1111/add.13326.

24 Moss, R.B. a Carlo, D.J. (2019) 'Higher doses of naloxone are needed in the synthetic opioid era', *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 14, Article 6. Ar gael yn: <https://substanceabusepolicy.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13011-019-0195-4> (Cyrchwyd: 28 Mai 2026).

25 Y Cyngor Cyngorol ar Gamddefnyddio Cyffuriau (2025) *Use and Harms of Xylazine, Medetomidine and Detomidine*. London: Home Office. Ar gael yn: [ACMD Xylazine and Medetomidine Report](#) (Cyrchwyd 1 Mehefin 2026).

Defnydd amryw o gyffuriau a gabapentinoids

Mae defnyddio amryw o gyffuriau yn risg ganolog mewn marwolaethau gorddos yn y DU. Gall opioidau ynghyd â bensodiasepinau, alcohol, gabapentin, neu pregabalin achosi tananadlu resbiradol a'r prif system nerfol ychwanegol. Mae tystiolaeth arbrofol yn awgrymu y gallai gabapentin a pregabalin leihau effeithiolrwydd naloxone wrth wrthdroi tananadlu a achosir gan opioidau. Dangosodd astudiaethau ar anifeiliaid fod pregabalin a gabapentin yn lleihau gallu naloxone i wrthdroi tananadlu a achosir gan heroin yn ddibynnol ar ddos, sy'n golygu bod anadlu wedi gwella'n arafach a ddim mor llwyr ar ôl gweinyddu naloxone. Nid yw'r mecanwaith wedi'i ddeall yn llawn ond credir ei fod yn gysylltiedig â gabapentinoids yn atal gyriant anadlol yn annibynnol trwy lwybrau nad ydynt yn opioidau. Mae hyn yn bwysig yn glinigol oherwydd dim ond gwenwyndra a gyfryngir gan dderbynyddion opioid y mae naloxone yn ei wrthdroi, nid yw'n gwrthdroi tawelyddu na thananadlu a achosir yn uniongyrchol gan gabapentinoids. O ganlyniad, lle defnyddir gabapentinoids ar yr un pryd, gall ymddangos bod unigolion yn ymateb yn anghyflawn i naloxone neu efallai y bydd angen dosau dro ar ôl tro, monitro hirfaith a chymorth anadlol ychwanegol arnynt.²⁶

Defnydd ymarferol

Defnyddiwch naloxone ar unwaith, ffoniwch y gwasanaethau brys, cefnogwch anadlu, rhowch y person yn y safle adfer pan fo'n briodol a monitro'n agos. Rhowch ddosau ailadroddus o naloxone os nad yw'r anadlu'n gwella neu os yw'r anadlu'n dirywio eto. Peidiwch â thybio bod adferiad wedi'i gwblhau; gall opioidau synthetig cryf, opioidau sy'n gweithredu'n hirach, xylasine, medetomidine a gabapentinoids i gyd gyfrannu at wenwyndra gweddilliol neu ailadroddus.

26 Flynn, S.M. et al. (2023) 'Effects of gabapentinoids on heroin-induced ventilatory depression and its reversal by naloxone', ACS Pharmacology & Translational Science, 6(4), pp. 602-611. doi: 10.1021/acspsci.2c00230.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Casglu • Profi • Hysbysu

BRIFFIAD: NALOXONE YNG NGHYMRU A'R DU YN EHANGACH

Mae Naloxone yn achub bywydau. Defnyddiwch ef ar unwaith os yw rhywun yn anymatebol ac yn anadlu'n annormal.

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

BETH YW NALOXONE?

Mae naloxone yn wrthweithydd opioid byr-weithredol: meddyginiaeth sy'n rhwystro opioidau fel heroin, fentanyl neu fethadon dros dro rhag gweithredu ar dderbynyddion opioid yn yr ymennydd. Fe'i defnyddir i wrthdroi tananadlu a achosir gan opioidau.

NALOXONE YNG NGHYMRU

Mae naloxone i'w ddefnyddio gartref ar gael fel Prenoxad® (pigiad mewngyhyrol) a Nyxoid® (chwistrell trwynol). Mae'r ddau wedi'u cynllunio ar gyfer defnydd brys ac nid oes angen i'r ymatebydd fod yn weithiwr gofal iechyd proffesiynol.

NEGSEUON ALLWEDDOL

Mae rhaglenni naloxone i'w ddefnyddio gartref yn cael eu cefnogi gan dystiolaeth a adolygwyd gan gymheiriaid ac yn lleihau marwolaethau o ordos gyda chyfradd isel o ddigwyddiadau niweidiol.

Cyfyngiad naloxone yw ei hyd: mae ei hanner oes fel arfer tua 30–80 munud tra gall llawer o opioidau bara'n hirach.

Ffoniwch 999 bob amser ar ôl rhoi naloxone, hyd even os yw'n ymddangos bod yr unigolyn yn gwella. Mae monitro parhaus ac asesiad meddygol yn hanfodol.

Mae prosiect naloxone i'w ddefnyddio gartref yng Nghymru hefyd wedi dangos gwell gwybodaeth a bod yn barod ymhlith cyfranogwyr, gan gefnogi mwy o rholio allan ehangach.

PAM Y GALLAI BOD ANGEN RHOI MWY NAG UN DOS O NALOXONE

Mae llawer o opioidau'n para'n hirach na naloxone. Mae hyn yn cynnwys:

- methadon a buprenorffin
- analogau fentanyl, nitasenau ac analogau orffin
- opioidau eraill sy'n gweithredu'n hir/yn gryf iawn

Cyfyngiad naloxone yw ei hyd: mae ei hanner oes fel arfer tua 30–80 munud tra gall llawer o opioidau bara'n hirach.

Defnyddiwch naloxone, rhwch gymorth i'r unigolyn anadlu ac arhoswch gydag ef. Rhwch ddosau dro ar ôl tro os nad yw'r anadlu'n gwella neu os yw'n dirywio eto.

OPIOIDAU SYNTHETIG CRYF

Gall analogau fentanyl, nitasenau ac analogau orffin fod yn hynod o gryf. Gall symiau bach iawn achosi tanadlu difrifol.

- Gall rhoi naloxone yn gyflym achub bywydau.
- Efallai y bydd angen dosau lluosog neu ailadroddus.
- Mae monitro agos yn hanfodol.

XYLAZINE A MEDETOMIDINE

Nid opioidau yw xylazine a medetomidine, felly ni fydd naloxone yn gwrthdroi eu heffeithiau tawelyddu, cardiofasgwlaidd na resbiradol yn uniongyrchol.

- Dylid dal i roi naloxone os amheuir gorddos opioid oherwydd gall y sylweddau hyn fod yn bresennol ochr yn ochr ag opioidau.
- Gall tawelyddu parhaus, anadlu araf, bradycardia neu isbwysedd ar ôl cymryd naloxone adlewyrchu tawelyddion nad ydynt yn opioidau.
- Mae angen asesiad meddygol brys.

DEFNYDDIO AMRYW O GYFFURIAU A GABAPENTINOIDAU

Mae opioidau ynghyd â bensodiasepinau, alcohol, gabapentin neu pregabalin yn cynyddu'r risg o ordos.

- Gall gabapentinoidau leihau effeithiolrwydd naloxone wrth wrthdroi tananadlu a achosir gan opioidau.
- Dim ond gwrthdroi effeithiau opioid y mae naloxone; nid yw'n gwrthdroi tawelyddu na thananadlu a achosir gan gabapentinoidau yn uniongyrchol.
- Efallai y bydd angen sawl dos o naloxone, monitro am gyfnod hir a rhoi cymorth resbiradol ychwanegol.

CAMAU YMARFEROL: BETH I'W WNEUD

1. **FFONIO 999 AR UNWAITH**
Ffoniwch am gymorth brys ar unwaith.
2. **RHOI NALOXONE.**
Defnyddiwch Prenoxad® (pigiad mewngyhyrol) neu Nyxoid® (chwistrell trwynol).
3. **RHOI CYMORTH I ANADLU.**
Rhowch gymorth i'r unigolyn anadlu os oes angen.
4. **RHOI YN YR YSTUM ADFEROL.**
os bydd yn ailddechrau anadlu.
5. **AILADRODD OS OES ANGEN.**
Rhowch naloxone dro ar ôl tro os nad yw'r anadlu'n gwella neu os yw'n dirywio eto.
6. **MONITRO'N AGOS AGOS.**
Arhoswch gyda'r unigolyn nes bydd help yn cyrraedd.

COFIWCH

Peidiwch â thbio bod y person wedi gwella'n llwyr. Gall opioidau, sylweddau hirweithredol, cyffuriau synthetig, xylazine, medetomidine a gabapentinoidau oll gyfrannu at orenwymo a all aildychwelyd neu bara.

NALOXONE YN ACHUB BYWYDAU

Byddwch yn ofalus. Efallai na fydd y person yn iach eto. Cariwch naloxone – gallai achub bywydau.

BLE I GAEL NALOXONE

Mae Naloxone ar gael o fferyllyfeydd cymunedol, raglenni nodwyddau a chwistrellau, gwasanaethau defnyddio sylweddau a rhai gwasanaethau digartrefedd ledled Cymru. Gofynnwch am Prenoxad® neu Nyxoid®.

PRIF FFYNONELLAU

- ONS deaths related to drug poisoning in England and Wales, 2023
- EUDA European Drug Report 2025
- WHO Expert Committee on Drug Dependence

- Deddf Camddefnyddio Cyffuriau'r Swyddfa Gartref 1971 a Rheoliadau Camddefnyddio Cyffuriau 2001
- Public Health Scotland nitazenes and other opioids alerts

- WEDINOS Drug Checking Service (data: April 2025 – March 2026)

Am ragor o wybodaeth am wediwrtsiadau, rhybuddiose a chynghor diogelwch: wedinos.wales

Casglu • Profi • Hysbysu

WEDINOS | Iechyd Cyhoeddus Cymru |
Fersiwn weithiol y gellir ei golygu

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health Wales

Os ydych chi'n poeni am ordos, ffoniwch 999 ar unwaith.
Mae Naloxone yn achub bywydau.

Casgliad

Mae'r canfyddiadau a gyflwynwyd yn Adroddiad Blynyddol WEDINOS 2025–2026 yn parhau i ddangos marchnad cyffuriau anghyfreithlon sy'n gynyddol gymhleth, anrhagweladwy, ac sy'n esblygu'n gyflym ar draws Cymru a'r Deyrnas Unedig ehangach.

Mae'r set ddata gyfredol yn tynnu sylw at amnewidiad eang o sylweddau disgwylidig, cynnydd mewn nifer yr achosion o sylweddau seicoweithredol newydd cryfder uchel a chydgyfeirio cynyddol rhwng marchnadoedd tawelyddu, opioidau, symbylyddion a chanabinoid. Mae meddyginiaethau ffug a chynhyrchion cyffuriau difwynedig yn parhau i gynrychioli pryder sylweddol i iechyd y cyhoedd.

Ymhlith y datblygiadau sy'n peri pryder penodol a nodwyd yn ystod y cyfnod adrodd mae ymddangosiad parhaus nitasenau ac analogau orffinau mewn tawelyddion ffug a samplau sy'n gysylltiedig ag opioidau, ochr yn ochr â chynnydd mewn adnabod tawelyddion milfeddygol fel xylazine a medetomidine. Gall y sylweddau hyn gynyddu difrifoldeb gorddos yn sylweddol, ymestyn gwenwyndra a lleihau ymatebolrwydd i naloxone yn unig.

Mae goruchafiaeth barhaus bensodiasepinau newydd mewn cynhyrchion ffug o fath diazepam, yn enwedig ethylbromazolam a bromazolam, yn dangos esblygiad parhaus y farchnad bensodiasepinau anghyfreithlon. Mae'r canfyddiadau'n awgrymu bod unigolion yn aml yn agored i sylweddau sy'n sylweddol wahanol i'r rhai y maent yn credu eu bod yn eu defnyddio, yn aml heb ymwybyddiaeth o'u cryfder, hyd eu gweithrediad na'r risgiau cysylltiedig.

Mae'r data hefyd yn dangos bod nifer uchel o weithyddion derbynyddion canabinoid synthetig (SCRAs) yn parhau o fewn cynhyrchion a gyflwynir fel cynhyrchion fepio THC, CBD neu ganabis. Mae hyn yn awgrymu sefydlu marchnad fepio canabinoid ffug gynyddol dwyllodrus, gyda chanlyniadau iechyd aciwt difrifol o bosibl yn gysylltiedig ag anadlu SCRAs hynod gryf heb yn wybod iddynt.

At ei gilydd, mae'r canfyddiadau'n atgyfnerthu bod y farchnad gyffuriau anghyfreithlon yn dod yn fwyfwy amrywiol yn gemegol. Mae llawer o gynhyrchion bellach yn cynnwys nifer o sylweddau seicoweithredol o wahanol ddosbarthiadau ffarmacolegol ar yr un pryd, gan gynyddu anrhagweladwydd, risg gorddos a chanlyniadau iechyd niweidiol yn sylweddol.

Mae'r adroddiad yn dangos ymhellach werth parhaus gwasanaethau gwirio cyffuriau²⁷ a systemau rhybuddio cynnar wrth nodi sylweddau datblygol, llywio ymatebion iechyd y cyhoedd, cefnogi ymyriadau lleihau niwed a gwella ymwybyddiaeth ymhlith gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, gwasanaethau cyffuriau a'r cyhoedd yn ehangach.

Mae gwasanaethau gwirio cyffuriau fel WEDINOS yn darparu mecanwaith pwysig ar gyfer:

- nodi bygythiadau sy'n dod i'r amlwg yn gyflym
- monitro marchnadoedd cyffuriau sy'n newid
- canfod sylweddau ffug a llygreddig
- cefnogi negeseuon lleihau niwed wedi'u targedu
- llywio parodrwydd clinigol

27 European Union Drugs Agency (2025) *Health and Social Responses to Drug Problems*. Lisbon: EUDA. Ar gael yn: https://www.euda.europa.eu/publications/health-and-social-responses-drug-problems_en?utm_source=chatgpt.com (Cyrchwyd 1 Mehefin 2026).

- cyfrannu at gadw gwyliadwriaeth iechyd y cyhoedd ehangach a rhannu gwybodaeth

Mae'r canfyddiadau yn yr adroddiad hwn yn cefnogi buddsoddiad parhaus mewn:

- gwasanaethau gwirio cyffuriau
- darpariaeth a hyfforddiant naloxone
- ymyriadau lleihau niwed wedi'u targedu
- monitro tocsicolegol
- lledaenu gwybodaeth iechyd y cyhoedd yn gyflym

Yn seiliedig ar dueddiadau a nodwyd o fewn data WEDINOS a systemau monitro rhyngwladol ehangach gan gynnwys Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar Gyffuriau a Throseddau (UNODC), Asiantaeth Cyffuriau'r Undeb Ewropeaidd (EUDA), Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) a llenyddiaeth a adolygwyd gan gymheiriaid, mae'n bosibl y bydd sawl datblygiad tebygol datblygol yn y dyfodol dros y blynyddoedd nesaf.

Gall y rhain gynnwys:

- parhau i arallgyfeirio nitasenau ac opioidau synthetig eraill hynod gryf
- cynnydd mewn nifer yr achosion o gyfuniadau bensodiasepinau newydd a thawelyddu
- ymddangosiad pellach tawelyddion milfeddygol o fewn marchnadoedd opioidau
- ehangu parhaus cynhyrchion fepio cannabinoid ffug sy'n cynnwys SCRA's
- cymhlethdod cynyddol cymysgeddau amlsylwedd
- addasu marchnadoedd anghyfreithlon yn gyflymach i bwysau deddfwriaethol a chyflenwol

Nodwedd nodedig o'r farchnad gyffuriau anghyfreithlon yw cydgyfeirio cynyddol rhwng marchnadoedd cyffuriau a oedd gynt ar wahân. Mae opioidau synthetig, bensodiasepinau newydd, tawelyddion milfeddygol a gweithyddion derbynyddion cannabinoid synthetig yn cael eu hadnabod fwyfwy o fewn cynhyrchion sy'n cael eu marchnata fel sylweddau traddodiadol. O ganlyniad, mae risgiau'n dod yn llai cysylltiedig â chyffuriau unigol ac yn gynyddol gysylltiedig ag anrhagweladwyedd cyfansoddiad. Mae hyn yn atgyfnerthu gwerth gwasanaethau gwirio cyffuriau, monitro tocsicolegol a systemau gwybodaeth iechyd y cyhoedd cyflym sy'n gallu nodi bygythiadau datblygol cyn iddynt ymsefydlu o fewn marchnadoedd cyffuriau lleol.

Gyda'i gilydd, mae'r datblygiadau hyn yn tynnu sylw at bwysigrwydd parhaus cynnal ymatebion iechyd y cyhoedd ystwyth, sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac sy'n canolbwyntio ar leihau niwed, sy'n gallu nodi ac ymateb yn gyflym i fygythiadau cyffuriau datblygol.

Gweithio gyda'n gilydd
i greu Cymru iachach

Working together
for a healthier Wales